

OPINNÄYTETYÖ

Ennakointia ja eväitä – Selvitys Pielisen 4H-yhdistyksen tulevaisuuden mahdollisuuksista

Pirjo Hämynen

Yhteisöpedagogi, järjestö- ja nuorisotyö
(210 op)

Arvioitavaksi jättämisaika 4/2023

TIIVISTELMÄ

Humanistinen ammattikorkeakoulu
Yhteisöpedagogi

Tekijä: Pirjo Hämynen

Opinnäytetyön nimi: Ennakointia ja eväitä – selvitys Pielisen 4H-yhdistyksen tulevaisuuden mahdollisuuksista

Sivumäärä: 50 ja 15 liitesivua

Työn ohjaaja(t): Lehtori Tarja Jukkala

Työn tilaaja: Pielisen 4H-yhdistys

Maailmassa eletään kiihtyvien muutosten aikaa, mikä vaikuttaa myös järjestötoimintaan. Maaseutualueilla toimivia nuorisoyhdistyksiä haastaa syntyvyyden lasku ja väestön väheneminen. Pienemmät lasten ja nuorten ikäluokat tarkoittavat pienempää toimintaan osallistuvien määrää, mikä puolestaan vähentää toimintatuloksia. Pienemmät toimintatulokset vaikuttavat vahvasti avustus pohjaisen rahoituksen saamiseen. Riskinä on negatiivisen kierteen syntyminen, joka voi pahimmillaan lopettaa toiminnan.

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää ennakoinnin avulla millainen Pielisen 4H-yhdistyksen tulevaisuus mahdollisesti on ja millaisia reittejä on olemassa toivottuun tulevaisuuteen, joka pohjautuu 4H-järjestön sääntöihin ja strategiaan. Tavoitteena oli saada myös tietoa jäsenistöltä ja kuntakumppaneilta heidän näkemyksistään nykyisen toiminnan osalta sekä toiveista tulevaisuuden osalta. Opinnäytetyön toimenpiteiden tavoitteena oli saada myös kehittämisideoita.

Opinnäytetyön toimenpiteinä käytettiin kyselytutkimuksia, TOWS-analyysiä, tulevaisuustaulukkoa ja tulevaisuustyöpajaa. Opinnäytetyön alussa on ensin avattu Pielisen 4H-yhdistyksen toimintaan vaikuttavia muutosvoimia. Opinnäytetyöprosessissa luotiin ennakoinnin malli erityisesti 4H-yhdistysten käyttöön.

Jäsen- ja kuntakyselyt osoittivat, että nykyiseen toimintaan ollaan tyytyväisiä. Molemmissa kyselyissä vastaajat pitivät kaikkia keskeisiä 4H-nuorisotyön toimintoja tärkeinä. Kesäkerhotoiminnan toive nousi jäsenkyselyssä, mikä onkin selkeä kehittämisen kohde. Järjestön arvoja ja sitoutumattomuutta pidetään tärkeinä. Pielisen 4H-yhdistyksen tulevaisuus nähtiin varsin hyvänä.

Opinnäytetyön tavoitteet saavutettiin. Opinnäytetyössä tehty ennakointityö avasi muutosvoimat, tuotti tietoa, toimenpidesuunnitelmia ja tiekarttoja tulevaisuuteen suunnittelun, päätöksenteon ja johtamisen tueksi. Tulevaisuuden haasteita on paljon, mutta toiminnan arvostus alueella on vahva. Kaikkiin muutoksiin ei voi vaikuttaa, mutta tämän opinnäytetyön pohjalta yhdistys ei joudu niin yllätetyksi seuraavan viiden vuoden aikana.

Asiasanat: Ennakointi, nuorisojärjestöt, tulevaisuus, skenaariot, trendit, muutos

ABSTRACT

Humak University of Applied Sciences
Degree Programme in NGO and Youth Work, Bachelor's Degree

Author: Pirjo Hämynen

Title: Anticipation and information for the future – a report on the future possibilities of the Pielinen 4H association

Number of Pages: 50 and 15 attachment pages

Supervisor(s): Tarja Jukkala

Commissioned by: Pielinen 4H association

The world is living in a time of accelerating changes, which also affects the activities of organizations. Youth associations operating in rural areas are challenged by the decline in the birth rate and population decline. Smaller age groups of children and young people mean a smaller number of participants in the activity, which in turn reduces the activity results. Smaller operating results have a strong impact on receiving grant-based funding. The risk is the creation of a negative cycle, which at worst can stop the operation.

The aim of this thesis was to find out with the help of foresight what the future of the Pielinen 4H association might be like and what kind of routes exist to the desired future, which is based on the rules and strategy of the 4H organization. The goal was also to get information from the membership and municipal partners about their views regarding current activities and their hopes for the future. The goal of the thesis measures was also to get development ideas.

Surveys, TOWS analysis, futures table and futures workshop were used as measures of the thesis. At the beginning of the thesis, the forces of change affecting the operation of the Pielinen 4H association have first been opened. In the thesis process, a forecasting model was created especially for the use of 4H associations.

Member and municipality surveys showed that they are satisfied with the current activities. In both surveys, the respondents considered all key activities of 4H youth work to be important. The desire for summer club activities came up in the member survey, which is a clear target for development. The organization's values and lack of commitment are considered important. The future of Pielinen 4H association was seen as quite good.

The objectives of the thesis were achieved. The foresight work done in the thesis opened up the forces of change, produced information, action plans and road maps for the future to support planning, decision-making and management. There are many challenges for the future, but the appreciation of the operation in the region is strong. Not all changes can be influenced, but based on this thesis, the association will not be so surprised in the next five years.

Keywords: Anticipation, future, youth organizations, scenarios, trends, change

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1	JOHDANTO.....	6
2	4H-NUORISOTYÖ.....	8
	2.1 Järjestö pähkinäkuoressa.....	8
	2.2 Säännöt ja strategia	9
	2.3 Pielisen 4H-yhdistys	10
3	YHDISTYSTOIMINTA MUUTOKSESSA.....	12
	3.1 Yhdistystoimintaa koskettavat trendit.....	12
	3.2 Osallisuus, osallistaminen ja niiden merkitys.....	15
	3.3 Järjestö- ja harrastustoiminnan merkitys nuorille.....	16
	3.4 Neljäs sektori nousussa	17
4	MENETELMÄT	19
	4.1 Käytettävän tutkimuksen teoriaa	19
	4.2 Kyselytutkimus	20
	4.3 SWOT- ja TOWS-analyysit.....	23
	4.4 Skenaariotyöskentely tulevaisuustyöpajassa	24
5	TOTEUTUS	27
	5.1 Jäsenkyselytutkimuksen toteutus.....	27
	5.2 Kuntakyselytutkimuksen toteutus.....	28
	5.3 TOWS-analyysin toteutus.....	29
	5.4 Tulevaisuustyöpajan toteutus.....	29

6	TULOKSET	31
6.1	Jäsenkyselyn tulokset.....	31
6.2	Kuntakyselyn tulokset.....	35
6.3	TOWS-analyysin tulokset.....	37
6.4	Tulevaisuustyöpajatyöskentely ja sen tulokset	39
6.5	Tulevaisuusskenaarioita.....	40
6.6	Etiikka ja luotettavuus	42
7	KEHITTÄMISEHDOTUKSIA.....	44
8	POHDINTA.....	47
8.1	Yhdistyksen puheenjohtajan pohdinta	47
8.2	Opinnäytetyöntekijän pohdinta.....	48
	LÄHTEET	51
	LIITTEET	

1 JOHDANTO

Järjestöillä on edessään muutoksen vuosikymmen (Toikkanen 2021). Maailma on entistä kovemmassa muutoksessa. Ensin oli koronapandemia, nyt sota Euroopassa ja sen aiheuttama inflaatio unohtamatta ilmastonmuutosta ja luonnon monimuotoisuuden heikkenemistä. Tiedon kumuloituminen kiihdyttää muutosnopeutta (Valtaoja 2019). Muutos on ollut normi koko pitkän 4H-työurani ajan, mutta olen myös huomannut muutoksen tahdin kiihtymisen. Koen, että erityisesti muuttotappiosta ja ikärakenteen vinoutumisesta kärsivillä haja-asutusalueilla toimivat nuorisjärjestöt ovat suurten muutosten edessä. Pielisen 4H-yhdistys kuuluu näihin lasten ja nuorten ”pienevillä markkinoilla” toimiviin yhdistyksiin. Lasten ja nuorten ikäluokkien pieneminen ja tästä seuraava toimintaan osallistuvien lasten määrän lasku haastaa toimintaa ja sen tuloksia. Toiminnan vähetessä uhkana on rahoituksen väheneminen ja sitä kautta negatiivisen kierteen syntyminen, joka vie pohjan toiminnalta.

Yhdistyksellä on selkeä tavoite valtakunnallisen 4H-strategian kautta: Kestävää kasvua tekemällä oppien. Yhdistyksen toimintasuunnitelmassa on linjattu vuosittain, että Pielisen 4H-yhdistys on vahva 4H-nuorisotyön toteuttaja alueellaan. Tavoitteet ovat selkeät, mutta reitit ovat epäselvät kiihtyvästi muuttuvassa maailmassa.

Tiekarttoja tulevaisuuteen voi tehdä ennakkoinnin avulla. Opinnäytetyön keskeinen tutkimuskysymys on, millainen mahdollisesti Pielisen 4H-yhdistyksen tulevaisuus on ja miten pääsemme toivottuun tulevaisuuteen, joka pohjautuu olemassa olevaan strategiaan. Pienemmät tutkimuskysymykset ovat miltä nykyinen toiminta näyttää jäsenistön ja alueen kuntien silmin; mitä nämä arvottavat ja toivovat jatkossa. Opinnäytetyön sivutuotteena saamme toivon mukaan myös uusia kehittämis- ja toimintaideoita.

Tässä opinnäytetyössä avataan yhdistystoimintaan vaikuttavia muutoksia, trendejä ja ilmiöitä. Yhdistyskohtaisina selvitystyön työkaluina toimivat sähköiset jäsenistö- ja kuntakyselyt, TOWS-analyysi ja tulevaisuustyöpaja, jossa ennakoaineistona toimii tulevaisuustaulukko. Tulevaisuustyöpajassa synnytetään tulevaisuusskenaarioita tulevaisuuden suunnittelun, päätöksenteon ja johtamisen avuksi. Opinnäytetyössä hankitaan eväitä, joilla pyritään ennakoimaan Pielisen 4H-yhdistyksen tulevaisuutta. Omien eväiden lisäksi opinnäytetyöprosessin tuloksena syntyy ennakkoinnin toimintamalli erityisesti 4H-yhdistysten käyttöön.

Opinnäytetyön ennakkointityö on varautumista tulevaisuuteen. Ennakkoinnin lähtökohtana tulee olla ihmisten tarpeet ja heidän osallistamisensa eikä järjestön tarpeet (Huttu & Lind 2022). Kun

alueen lasten ja nuorten määrä vähenee, on entistä tärkeämpää pystyä tarjoamaan järjestön sääntöjen ja strategian puitteissa mukana oleville jäsenille heidän kaipaamaansa toimintaa ja osallistaa heitä sen tuottamiseen. Jäsenkyselyn kautta selvitetään yhdistyskuvaa, jäsenistön näkemyksiä ja tarpeita.

Pielisen 4H-yhdistyksen alueen kunnat, Juuka ja Nurmes, ovat tärkeitä kumppaneita ja rahoittajia. Kuntakyselyn kautta selvitetään kuntatoimijoiden näkemyksiä yhdistyksestämme, sen toiminnasta ja tulevaisuudesta sekä toiveita yhdistyksen suhteen. Tavoitteena on saada myös tietoa kuntien yhteistyötarpeista.

Opinnäytetyön pohjalta pystytään ennakoimaan tulevaisuutta paremmin ja tekemään nykyistä tarkemmin toimintasuunnitelmat. Tulokset konkretisoituvat strategisena johtamisena, mikä lisää tulevaisuuden hallintaa, turvallisuuden tunnetta ja varmuutta oikean tulevaisuuspolun luomiseen. Minkälaiseksi tulevaisuus sitten lopulta muodostuu, riippuu monista tekijöistä, joista isoon osaan ei voi vaikuttaa. Tulevaisuuden ennakoinnissa auttaa kuitenkin, jos ymmärtää ympäristössä ja yhteiskunnassa vaikuttavia muutoksia. Kuvainnollisesti ennakointi auttaa kellumaan muutoksen laineilla ja navigoimaan tarkemmin oikeille reiteille niin, että 4H-toiminnalla olisi edelleen paikkansa tulevaisuuden Juuassa ja Nurmeksessa.

2 4H-NUORISOTYÖ

2.1 Järjestö pähkinäkuoressa

4H on uskonnollisesti ja poliittisesti sitoutumaton nuorisojärjestö Suomessa. 4H-järjestö muodostuu 4H-liitosta ja reilusta 190 4H-yhdistyksestä, jotka sijaitsevat ympäri Suomen. (Suomen 4H-liitto 2022.) 4H-toimintaa on yli 70 eri maassa, kaikissa maanosissa. Maailmassa noin 7 miljoonaa 4H-jäsentä. (Global 4-H Network Summit 2023.) Suomen 4H-järjestössä on noin 45 000 jäsentä. Nuorisojäsenet ovat iältään 6–28-vuotiaita. (Suomen 4H-liitto 2022.) Suomen 4H on mukana Rural Youth European (RYEurope) toiminnassa. RYEurope on sitoutumaton järjestö maaseutualueiden nuorille ja se kokoaa haja-asutusalueilla toimivia nuorisojärjestöjä alueen Euroopan alueella. (Rural Youth Europe 2023.)

4H-järjestön arvot pohjautuvat neljään englanninkieliseen sanaan (head, hands, hearth, health) ja niiden suomennuksiin: harkinta, harjaannus, hyvyys ja hyvinvointi. Näihin sanoihin sisältyy ajatus lapsen ja nuoren ajattelun, taitojen ja tunne-elämän tasapainoisesta kehityksestä ja sitä kautta rakentuvasta hyvinvoinnista. Toiminta perustuu tekemällä oppimiseen. (Suomen 4H-liitto 2022.)

Yrittäjyyskasvatuksella on ollut tärkeä rooli järjestön perustamisesta lähtien. Yrittäjyyskasvatuksen toimintamalli on kolme askelta työelämään, jonka kautta lapset ja nuoret saavat monipuolisia yrittäjämäisiä ominaisuuksia. Järjestön kasvatuslupauksessa luvataan tukea lasten ja nuorten kasvua aktiiviseksi, vastuulliseksi ja yritteliäiksi. (Suomen 4H-liitto 2022.)

Kolme askelta työelämään

Kuvio 1. 4H-järjestössä toimitaan Kolme askelta työelämään -mallin mukaan.

2.2 Säännöt ja strategia

Kaikilla Suomen 4H-yhdistyksillä on samat säännöt, jotka ovat yhteneväiset liiton sääntöjen kanssa. Sääntöjen mukaisesti Pielisen 4H-yhdistyksen tarkoituksena on 4H-nuorisotyön avulla voimistaa nuorten omatoimisuutta, yritteliäisyyttä ja käytännön taitojen hallintaa, tukea nuorten terveitä elämäntapoja, kestävän kehityksen kunnioittamista sekä kansainvälistymistä, edistää nuorten elämänhallintaa ja ehkäistä heidän syrjäytymistään sekä edistää nuorten ja heidän perheidensä hyvinvointia (yhdistyksen säännöt 2018).

Järjestössä on käytössä yhteinen kolmivuotinen strategia, joka tehdään yhteistyössä järjestön eri tasoja kuunnellen. Nykyinen strategia on Kestävää kehitystä tekemällä oppien 2023–2025 (Suomen 4H-liitto 2022). Säännöt ja strategia ovat yhdistyksen toiminnan perusta arvojen lisäksi. Näiden pohjalta tehdään työtä yhdistyksissä.

Uusi strategia nostaa keskiöön lapset ja nuoret aktiivisina toimijoina. Järjestö haluaa tavoittaa laadukkaalla toiminnalla yhä useampia lapsia ja nuoria, jotka sitoutuvat toimintaan myös jäsenyyden kautta. Lapsille ja nuorille halutaan antaa 4H-harrastuksen kautta turvallinen ja vastuullinen polku aktiiviseen ja kestäväan elämäntapaan, työelämään ja yrittäjyyteen. (Suomen 4H-liitto 2022.)

Strategia sisältää askelmerkkejä tulevaisuuteen. Järjestöllä on tavoitteena laadukas ja elinvoimainen toiminta, se haluaa olla kiinnostava ja yhteistyökykyinen kumppani sekä positiivinen ja vetovoimainen järjestö. Tämä toteutuu yhdistyksissä avaintuotteiden kautta, joita ovat 4H-kerho, 4H-akatemia, 4H-työpaikka ja 4H-yritys. (Suomen 4H-liitto 2022.) 4H-akatemia sisältää nuorten työelämäkoulutuksia, ohjeita ja tehtäviä koulutuksiin liittyen.

2.3 Pielisen 4H-yhdistys

Pielisen 4H-yhdistys on yksi Suomen 4H-liiton 193 jäsenyhdistyksestä. Sen, kuten koko Suomen 4H-järjestön, juuret ovat 1900-luvun alkupuolen agraariyhteiskunnassa, jota vaivasi työttömyys ja nuorten näköalattomuus. 4H-toiminnan tavoitteena oli tarjota nuorille työntöön, yrittämisen ja käytännön arkielämän taitoja, jotta nämä pärjäisivät yhteiskunnassa omalla työllään (Suomen 4H-liitto 2022). Uskonnollisesti ja poliittisesti sitoutumaton 4H-toiminta rantautui avuksi Yhdysvalloista. Niin aikanaan myös Juukaan ja Nurmekseen, Pielisen 4H-yhdistyksen toiminta-alueelle. Tekemällä oppimisen -kasvatusideologia, alkuperäiset tavoitteet ja arvot ovat säilyneet järjestössä, vaikka toiminta on muuttunut yhteiskunnan mukana. Järjestön arvot ovat edelleen vahva kivijalka.

Pielisen 4H-yhdistys syntyi loppuvuodesta 2017, kun Nurmeksen 4H-yhdistys liittyi Juuan 4H-yhdistykseen, joka muutti nimensä Pielisen 4H-yhdistykseksi. Seuraavana vuonna yhdistykseen liittyi alueena Valtimo, jossa 4H-yhdistys lopetettiin. Valtimon kunta liitettiin Nurmeksen kaupunkiin vuoden 2020 alussa. Alkuperäisen Juuan 4H-yhdistyksen mukaisesti vuosi 2023 on 87. toimintavuosi.

Alueen 4H-toimintaan on siis kohdistunut jo rakennemuutosta, mikä on näkynyt laajentuneena alueena ja keventyneenä hallintona. Alueellisesti isompi yhdistys on toistaiseksi ollut myös taloudellisesti vahvempi, mikä on mahdollistanut mm. erilaisten hankerahoitusten helpomman hakemisen. Kehittynyt digitalisaatio on mahdollistanut alueellisesti isomman yhdistyksen toiminnan järjestämisen.

Rakennemuutos ei ole kuitenkaan lisännyt pysyviä henkilöresursseja isommalla alueella toimivaan yhdistykseen. Toimintaa järjestetään edelleen yhden kokoaikaisen työntekijän, toiminnanjohtajan, työpanoksella. Toiminnanjohtajan lisäksi töissä on määräaikaista ja osa-aikaista kerho- ja leiriohjaajia.

Talous on usean, mutta epävarman rahoituksen varassa. Yhdistyksellä on yhteistyötä erityisesti alueensa kuntien kanssa, jotka toimivat myös merkittävinä toiminnan rahoittajina. Avustusten lisäksi on olemassa ostopalvelutoimintaa kuntien kanssa nuorten 4H-yritystoiminnan ohjauksen ja yritysseteleiden osalta. Yhdistyksessä on hyödynnetty erilaisia kehittämishankerahoituksia, joiden kautta on kehitetty toimintaa väliaikaisten henkilöresurssien avulla.

3 YHDISTYSTOIMINTA MUUTOKSESSA

3.1 Yhdistystoimintaa koskettavat trendit

Muutokset näkyvät megatrendeinä, trendeinä ja hiljaisina signaaleina, joita voi sotkea villit kortit. Megatrendit ovat yleisesti hyvin tiedostettuja ja tunnistettuja, laajuudeltaan ja vaikutuksiltaan merkittäviä ilmiöitä, jotka eivät muutu kovin nopeasti. Nekin voivat muuttua ja vaimeta ajan mittaan. Tulevaisuuden kannalta on mielenkiintoista, milloin megatrendi kääntyy tai vaimenee. (Hiltunen 2012, 79.)

Trendi kertoo lähimenneisyydessä ja tässä hetkessä näkyvästä muutoksen suunnasta, joka voi jatkua tulevaisuudessa (Hiltunen 2012, 94–95). Paras tapa löytää tulevaisuuden trendejä, on seurata heikkoja signaaleja. Hyvä suomalainen taho trendimateriaalin löytämiseen on Tilastokeskus. (Hiltunen 2012, 103–104.)

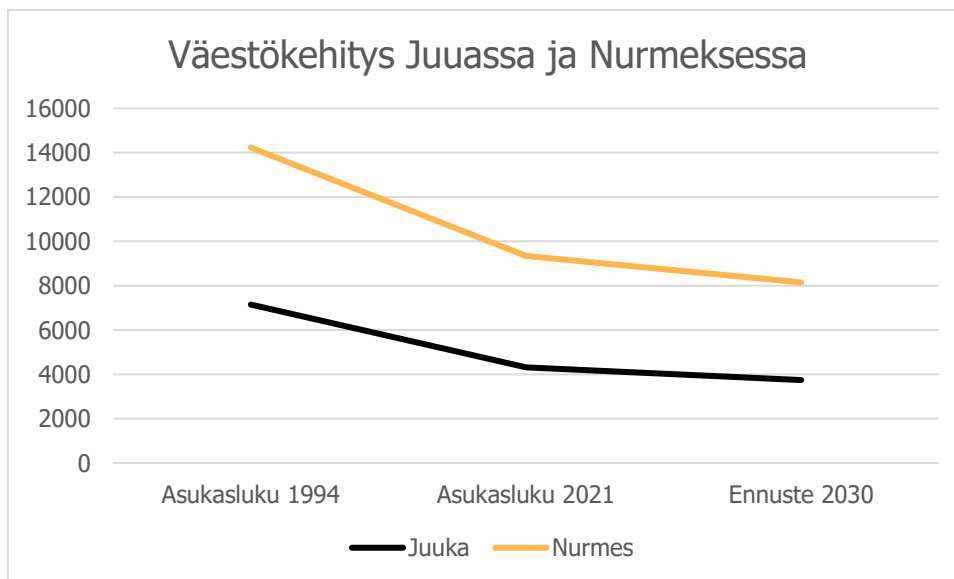
Heikot signaalit ovat ensioireita muutoksista, jotka saattavat olla tulevaisuudessa merkittäviä. Yksi heikko signaali ei kerro vielä paljon tulevaisuudesta. Heikkojen signaalien voima on massassa. Erilaisia heikkoja signaaleja yhdistelemällä voidaan nähdä nousevia trendejä. Jos haluamme ennakoita tulevaisuutta, kannattaa seurata jatkuvasti ja uteliaasti kummastusta ja hämmästyttäviä asioita ja pohtia niiden merkitystä tulevaisuuden kannalta. Ne voivat olla merkkejä nousevista trendeistä. (Hiltunen 2012, 129.)

Villit kortit ovat ennakoimattomia muutoksia, kuten luonnonilmiöt tai pandemiat, jotka sotkevat trendejä. Ne voivat olla negatiivisia tai positiivisia, mutta niillä on aina suuri vaikutus ympäristöön. (Hiltunen 2012, 144). Kognitiiviset vääristymät voivat estää meitä huomaamasta ennakoimattomia muutoksia tai viitteitä niihin. Näitä vääristymiä ovat tapamme aliarvioida tulevaisuus ja sen uhkat, halumme pitää vallitseva tila, positiivinen luulo siitä, ettei ongelma kosketa meitä, itsekeskeinen tapamme tulkita tapahtumia ja haluttomuus lähteä korjaamaan ongelmaa. Katsomme usein tulevaisuutta vääristävien lasien läpi. Teemme näin yksilöinä, mutta myös organisaatioissa. (Hiltunen 2012, 155–156). Villeihin kortteihin voi varautua havainnoimalla heikkoja signaaleja.

Iso megatrendi kaupungistuminen on näkynyt vahvasti suurista kaupungeista kaukana olevalla maaseudulla. Sen kyljessä voi hyvin toinen megatrendi ikääntyminen. Kun muutin 28 vuotta sitten Juukaan, sen väkiluku oli 7149 asukasta (Tilastokeskus 1994). Kunnan asukasluku oli 4 319 henkilöä syyskuussa 2022. Kunnan talousarvio 2023 ennustaa väkiluvun vähenevän noin

100 henkilön verran vuodessa. Ero syntyy suuresta kuolleisuudesta ja vähäisestä syntyvyydestä. Vuoden 2022 aikana syntyi 11 vauvaa, mikä on erityisen vähän verrattuna vuoteen 2021, jolloin syntyneitä oli 19. (Juuan kunta 2022.)

Nurmeksen väkiluku oli 9245 asukasta joulukuussa 2022. Näistä oli syntyneitä 45, mikä oli ennusteita vähemmän. (Tilastokeskus 2022). Valtimon kunta liittyi Nurmekseen vuonna 2020 ja toi tullessaan 2103 asukasta. Valtimon kunnan väkiluku oli 3 438 asukasta vuonna 1994. (Tilastokeskus 1994; Pohjois-Karjalan maakuntaliitto 2022). Pohjois-Karjalan maakuntaliiton (2022) ennusteen mukaan myös Nurmeksen väkiluku laskee. Vuoden 2030 ennuste näyttää 8149 asukasta, joista ennustetaan syntyneitä olevan 43. Juuan väestöennuste vuodelle 2030 on 3743 asukasta, joista syntyneitä ennustetaan olevan 16. (Pohjois-Karjalan maakuntaliitto 2022). Kun tarkastelee vuoden 1994 ja 2021 väestöpyramideja, näkyy selkeä ikäjakaumamuutos. Vielä 1994 nuorten ikäluokat ovat olleet kaikissa kolmessa kunnassa huomattavasti suuremmat kuin vuonna 2021, jossa näkyy painotus eläkeikäisissä huomattavan suurena. (Kuntaliitto 2019.)

Kuvio 3. Juuan kunnan ja Nurmeksen kaupungin väestökehitys. Nurmeksen 1994 asukaslukuun on laskettu mukaan Valtimo, joka on 2021 asukasluvussa Nurmes-liitoksen myötä.

Myös 4H-toiminnassa oli enemmän nuoria vuonna 1994. Toimintaa järjestäviä yhdistyksiä oli Pielisen 4H-yhdistyksen alueella kolme, joissa kussakin oli oma toimihenkilö. Vuonna 1994 Juuan 4H-yhdistyksessä oli 272 nuorisojäsentä, Nurmeksen 4H-yhdistyksessä oli 235 nuorisojäsentä ja Valtimon 4H-yhdistyksessä 504 nuorisojäsentä. Koko Pohjois-Karjalan alueella oli

17 4H-yhdistystä. (Pohjois-Karjalan 4H-piiri 1994, 22). Pielisen 4H-yhdistyksessä oli 297 nuorisojäsentä vuonna 2021. Pielisen 4H:n nuorisojäsenten määrä on laskenut hieman useamman vuoden ajan. Tällä hetkellä Pohjois-Karjalassa toimii 9 4H-yhdistystä.

Väestöennusteet kertovat karua kieltään ikääntyvästä alueesta. Pienevästä lasten ja nuorten joukosta kilpailevat harrastuksen tarjoajat, joista iso osa on järjestöjä, jotka kamppailevat muutoksessa, kuten Pielisen 4H-yhdistys. Moni harrastuksen tarjoaja toimii vapaaehtois pohjalta karsien vapaaehtoisten ikääntymisestä ja uusien vapaaehtoisten puutteesta.

Väestökehitys, yleinen maailman tilanne ja inflaatio vaikuttavat kuntien talouteen. Juuan kunnan ja Nurmeksen kaupungin talousarvioissa näkyy selkeästi talouden tiukentuminen tulevaisuudessa, mikä heijastunee myös kuntarahoitukseen järjestöille. Jotta pärjää kilpailussa, täytyy pystyä osoittamaan tarpeellisuutensa ja osoittamaan vaikutuksensa. Tulevaisuuden menestyvä järjestötoiminta vaatii entistä enemmän ammattimaisuutta pärjätäkseen muutoksessa (Toikkonen 2021).

Megatrendeilläkin on kuitenkin elinkaarensa. Villi kortti, koronapandemia, hidasti ainakin hetkellisesti kaupungistumisen kehitystä. Uusimaa oli pitkästä aikaa muuttotappioaluetta vuonna 2021. Kiinnostus asua maaseutumaisissa kaupunkien kehyskunnissa on voimissaan. Koronakriisi on voimistanut myös maakuntakeskusten vetovoimaa, joista hyviä esimerkkejä ovat Tampere ja Kuopio. (Lampinen 2022). Maahanmuutto ja vieraskielisten houkuttelevuus on yhä useamman kunnan väestökehityksen positiivinen osatekijä (Miettinen 2020). Globalisaatio onkin yksi järjestötoimintaankin vaikuttava megatrendi.

Ruralization -hankkeessa (2023) tutkitaan Euroopan 12 maassa muuttuvaa maaseutua ja sen trendejä. Suomi on mukana hankkeessa. Hankkeessa on luotu trendikortit, joita tarkastelemalla voi peilata kehitystä omalla alueellaan. Hiljaisten signaalien korteissa näkyy useita 4H-toimintaan liittyviä asioita. Näitä ovat esimerkiksi Tee-se-itse-liike (DIY), yhteisöllinen toiminta ja maalainen elämäntapa, jossa korostuu hidas ja luonnonläheinen elämäntapa.

Turun yliopistossa vuonna 2014 tehdyssä tutkimuksessa selvitettiin maaseudun tulevaisuus haasteita ja 18–30-vuotiaiden nuorten tulevaisuuskäsityksiä. Yksi tutkimuksen selkeä johtopäätös oli, että kohderyhmän nuoria kiinnostaa maaseudulle sijoittuva tulevaisuus. Jopa kolme neljästä vastanneesta sijoitti unelmatulevaisuutensa maaseudulle. Tämän unelmatulevaisuuden edesauttamiseksi tutkijat nostavat yhtenä toimenpiteenä yrittäjyys- ja tulevaisuusvalmiuksien

parantamisen, mikä voimaannuttaisi nuoret tulevaisuustoimijoiksi ja unelmiensa toteuttajiksi. (Kuhmonen 2014, 107–110). 4H-järjestön yrittäjäyyskasvatus vastaa hyvin tähän haasteeseen.

Järjestömaailmaan vaikuttava vahva trendi on pitkäaikaisesta sitoutumisesta siirtyminen lyhytkestoiseen ja kertaluonteiseen tekemiseen. Yhdistysuskollisuus on vähentynyt, kun kokeillaan erilaisia toimintoja ja harrastuksia. Yhdistyssurffailu kuuluu tällä hetkellä moderniin elämäntyyliin. (Heikkala 2014). Tämän olen havainnut itsekkin yhdistyksen toiminnanjohtajana, kun entistä useammat eivät halua liittyä jäseniksi, jos on valittavana toinen vaihtoehto, joka ei sido.

3.2 Osallisuus, osallistaminen ja niiden merkitys

Osallisuus on käsitteenä monitahoinen, ehkä kompleksinenkin. Yleensä se määritellään päätäntävaltana omaan elämään. Osallisuutta määritellään myös vaikuttamisen prosesseissa, joissa pystyy vaikuttamaan itsensä ulkopuolelle ja paikallisesti, kun pystyy panostamaan yhteiseen hyvään, merkityksellisyyden luomiseen ja kokemiseen sekä liittymään vastavuoroisiin sosiaalisiin suhteisiin. (Isola ym. 2017, 5). Osallisuuden kokemus on yksilöllinen, mutta lähtökohtaisesti se luo hyvinvointia. Opinnäytetyössäni osallisuus tarkoittaa lähinnä kuulumista johonkin, yhteisöllisyyttä, mukaan ottamista, osallistumista ja vaikuttamista.

4H-järjestössä korostetaan nuoren kasvun tukemista aktiiviseen kansalaisuuteen. Aktiiviseen kansalaisuuteen kasvetaan osallistuen, mikä on tärkeää huomioida järjestötoiminnassa. On tärkeä, että annetaan kaikille tasapuolinen mahdollisuus vaikuttaa ja osallistua, jolloin toimintakin vastaa jäsenistön tarpeisiin. Tämän opinnäytetyön yksi tavoite on osallistaa ja antaa mahdollisuus vaikuttaa yhdistyksen toimintaan. Tämä tapahtuu jäsenkyselyn, TOWS-analyysin tekemisen ja tulevaisuustyöpajan kautta.

Osallistamisen ja osallistumisen käsitteet liittyvät toisiinsa. Osallistaminen on mahdollisuuksien tarjoamista. Osallistuminen on mahdollisuuksien hyödyntämistä. (Toikko & Rantanen 2009, 90). Nuorisojärjestöt vaikuttaisivat tarjoavan paremman mahdollisuuden kokemukseen osallisuudesta yhteisöihin kuin harrastaminen (Kaunismaa 2022, 21). Jäsenistön ja keskeisten yhdistystoimijoiden osallistamisesta on hyötyä yhdistyksen kehittämisessä.

4H-järjestön kasvatuslupauksessa luvataan tukea lasten ja nuorten kasvua aktiivisiksi, vastuullisiksi ja yritteliäiksi (Suomen 4H-liitto 2022). Osallisuus mahdollistaa nämä, joten on tärkeä antaa lapsille ja nuorille osallisuuden kokemuksia toiminnassa. Osallisuuskasvaminen tapahtuu

asteittain iän ja osaamisen karttuessa. Kerhotoiminnassa pääsee vaikuttamaan kerho-ohjelman sisältöön, isompana kerholaisena voi saada jo jotain vastuutehtäviä ja pääsee ehkä toimimaan apuohjaajana, kerho- ja leiriohjaajana voi vaikuttaa toiminnan sisältöön, kansainvälisissä ryhmävaihdossa voi vaikuttaa vaihto-ohjelmaan ja hallituksen nuorisojäsenenä koko yhdistyksen toimintaan. Harva nuori kulkee enää kokonaan tätä osallisuuspolkua samassa harrastuksessa, kun harrastuksia vaihdetaan eikä sitouduta enää toimintaan samalla tavalla kuin vielä parikymmentä vuotta sitten. Osallisuuskokemukset karttuvat useista, erilaisista toiminnoista. Osallisuuden kokemus voi olla kuitenkin pitovoima, joka saa jäämään juuri tiettyyn toimintaan.

3.3 Järjestö- ja harrastustoiminnan merkitys nuorille

Nuorisoalan osaamiskeskus Kentaurin vuonna 2022 tekemän kyselyn perusteella järjestö- ja harrastustoiminnalla näyttää olevan merkitystä suurimmalle osalle nuorista. Nuoret kokevat oppivansa yhdistys- ja harrastustoiminnassa itsetuntoon ja toimijuuteen, tietoon ja sosiaalisiin suhteisiin liittyviä asioita. Kaverit, aika ja raha ovat merkittäviä tekijöitä, kun valitaan harrastuksia. (Kaunismaa 2022, 7). Kavereiden mukana tullaan kokeilemaan toimintaa. Usein jäädäänkin toimintaan. Sitoutumisen väheneminen näkyy kuitenkin selkeästi lyhyempinä jäsenyyksinä ja siinä, että usein maksetaan mieluummin maksu pelkästä toimintaan osallistumisesta kuin jäsenmaksu. Kun osallistutaan toimintaan, saatetaan valita jäsenmaksu. Kun mieleistä toimintaa ei ole, irtisanoudutaan jäsenyydestä. Poukkoilu jäsenyyden ja jäsenyydestä irtisanoutumisen välillä on lisääntynyt.

Kentaurin tutkimuksen (2022) mukaan tytöt ja ei-binääriset pojat ovat yleensä aktiivisempia nuorisjärjestötoimijoita kuin pojat. Tytöillä on säännöllinen harrastus poikia ja muun sukupuolisia enemmän (Kaunismaa 2022, 11). Pielisen 4H-yhdistyksen nuorisojäsenet koostuvat aika lailla tasapuolisesti tyttöoletetuista ja poikaoletetuista. Tyttöjen suurempi aktiivisuus näkyy kuitenkin kerho- ja leiriohjaustöissä ja 4H-yrittäjyydessä. Nuorisjärjestöt tarjoavat turvallisia tiloja ja toimintaa erilaisille nuorille. (Kaunismaa 2022, 10). 4H-järjestön arvoihin kuuluu kaikkien ihmisten kunnioittaminen, joten toiminta on lähtökohtaisesti erilaisuutta hyväksyvää ja turvallista.

Hyvin koulussa pärjäävät ovat aktiivisimpia järjestötoimijoita ja harrastajia. Toisessa ääripäässä koulumenestyksen suhteen ovat moottoritekniikkaa harrastavat nuoret. Moottoritekniikan parissa opitaan paljon tekemisen kautta. Tyttöjen ja poikien harrastaminen on yllättävän eriytynyttä ja sukupuolten erot ovat huomattavia. (Kaunismaa 2022, 10). Sukupuolen mukaan eriytynyt harrastaminen on näkynyt Pielisen 4H-yhdistyksessä erityisesti tyttövaltaisissa Ponikerhoissa ja Moottorikerhoissa, joissa on ollut vain poikia. Toiminnassa mukana olevien nuorten koulumenestystä ei tiedetä, mutta nuorten toimia seuratessa ja keskusteluja kuunnellessa olen huomannut, että erityisesti moottorikerholaiset ovat enemmän tekijöitä kuin lukijoita. Moottorikerhot ovat olleet suosittuja, joten voisi ajatella, että ne ovat osallistuville nuorille paikka, jossa kokevat yhteisöllisyyttä ja onnistumisen kokemuksia.

Vaikka koulu on todennäköisesti edelleen yksittäisistä oppimisympäristöistä vaikuttavin, on se kuitenkin vain yksi monesta oppimisympäristöstä (Kaunismaa 2022, 16). Nuoret oppivat järjestö- ja harrastustoiminnassa todella paljon. Myös sellaista, joka täydentää hyvin koulussa opittua sekä valmistaa monipuolisesti tulevaisuuteen (Kaunismaa 2022, 18). Pielisen 4H-yhdistyksen alueella on toimivaa ja vahvaa kouluyhteistyötä yrittäjäys- ja metsäpäivien merkeissä. 4H-järjestössä on opintopisteytetty monia koulutuksia yhdessä opintokeskus Siviksen kanssa. Moni Pielisen 4H-yhdistyksestä todistuksen saanut nuori on kertonut saaneensa tällaisella todistuksella hyväksilukuja ammatti- ja lukio-opintoihin. Koulut ovatkin yksi 4H-järjestön tärkeimpiä kumppaneita.

3.4 Neljäs sektori nousussa

Kolmatta sektoria edustavan 4H-järjestön rinnalle on noussut neljäs sektori. Neljäs sektori on kasvanut kukoistukseensa digitaalisuuden myötä. Se toimii aktivistina ilman hallintoa ja järjestöjä tukenaan. Yleensä se syntyy ja toimii sosiaalisen median eri kanavissa järjestäytyen löyhästi ja kevyesti. Keveys kuitenkin hidastaa toimintaa, jos pitää hakea rahoitusta, lupia tai tehdä sopimuksia. (Mäenpää & Faehnle 2011.)

Neljäs sektori houkuttelee niitä, joita perinteinen järjestötyö ei kiinnosta. Toiminta on nopea organisoida ja toteuttaa ilman sääntöjen mukaista hallintoa. (Mäenpää & Faehnle 2011). Samanhenkiset ihmiset löytävät toisensa nopeasti sosiaalisen median kanavissa, missä on ilmaista,

nopeaa ja helppoa viestiä. Asian tai toiminnan merkityksellisyys yhdistää neljännen sektorin toimintaan.

Neljäs sektori auttaa hädässä olevia, haastaa ja herättelee julkista valtaa ja järjestäytyy mm. erilaisina osto- ja myyntiryhminä. (Mäenpää & Faehnle 2011). Hyviä esimerkkejä näistä ovat tällä hetkellä Elokapina-liike ja erilaiset Ukrainan sodan uhreja auttavat ryhmät. Valitettavasti myös laittoman toiminnan ryhmille on sosiaalinen media helppo järjestäytymiskanava.

Onko neljäs sektori kilpailija järjestötoiminnalle, kuten 4H-järjestö? Pitkänlinjan 4H-työntekijänä en itse koe niin. Molemmille on paikkansa aktiivisessa kansalaisyhteiskunnassa. Järjestömaailman tulisi kuitenkin seurata neljännen sektorin toimintaa aktiivisesti, koska se kertoo yhteiskunnan muutoksista ja tarpeista. Siitä on näin apua järjestötoiminnan kehittämisessä.

4 MENETELMÄT

4.1 Käytettävän tutkimuksen teoriaa

Opinnäytetyöni on soveltavaa tutkimusta, jossa on vahvoja perustutkimuksen tiedonhankinnallisia elementtejä. Soveltava tutkimus sisältää ongelmien ratkaisua, vaikutusten ennustamista ja kehittämistä. Tutkimusstrategia on vahvasti survey-tutkimus, kun kerätään tietoa pääosin standardoidussa muodossa joukolta ihmisiä. Tavallisesti käytetään kyselylomaketta tai strukturoitua haastattelua, kuten tässä opinnäytetyössä tehdään. Kerätyn aineiston perusteella pyritään kuvailemaan, vertailemaan ja selvittämään ilmiötä. (Hirsjärvi ym. 2009, 133–134). Kerätyn aineiston lisäksi opinnäytetyössä hyödynnetään tietopohjaa, joka on tutkittua ja relevanttia tietoa.

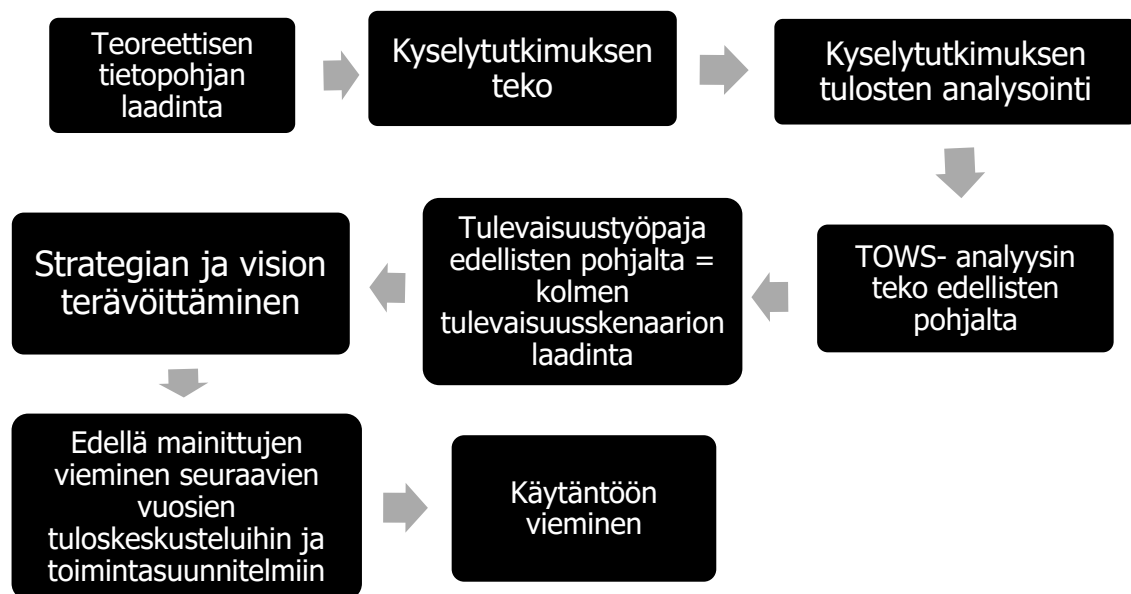
Opinnäytetyön tutkimusmetodeina käytetään kyselytutkimuksia, TOWS-analyysiä ja tulevaisuustyöpajaa. Tulevaisuustyöpajassa tehdään kolme tulevaisuusskenaariota. Ennakkoaineistona käytetään laatimaani tulevaisuustaulukkoa. Tutkimuksen tietopohjana käytetään valmiita aineistoja, kuten tilastokeskuksen tietoja, 4H-strategiaa vuosille 2023–2025, Pielisen 4H-yhdistyksen toimintakertomuksia, Pohjois-Karjalan maakuntaliiton julkaisuja, Juuan kunnan ja Nurmeksen kaupungin talousarvioita.

Opinnäytetyö sisältää sekä kvantitatiivista että kvalitatiivista tutkimusta. Kvantitatiivisella eli määrällisellä tutkimuksella tarkoitetaan opinnäytetyössäni Webropolilla tehtäviä sähköisiä jäsen- ja kuntakyselyjä. Kvantitatiivisessa tutkimuksessa on keskeistä havaintoaineiston määrällinen eli numeraalinen mittaaminen, aineiston saattaminen tilastollisesti käsiteltävään muotoon ja päätelmien teko tilastolliseen analysointiin perustuen (Hirsjärvi ym. 2009, 140).

Anonyymisti toteutettavat kyselyt sisältävät myös kvalitatiivisia eli laadullisia kysymyksiä. Laadullisessa tutkimuksessa tarkastellaan merkitysten maailmaa, joka on ihmisten välistä ja sosiaalista. Sen tavoitteena on tavoittaa ihmisten kokemaa todellisuutta eikä se pyri löytämään totuutta tutkittavasta asiasta. (Vilka 2021, luku 5). Laadulliset kysymykset ovat avoimia kysymyksiä, joissa annetaan vastaajalle mahdollisuus vastata omin sanoin tekstiruutuun. Tällä tavalla pyritään selvittämään vastaajien kokemusmaailmaa yhdistyksen toimintaan liittyen ja antaa mahdollisuus tuoda esille omin sanoin näkökulmia, tarpeita ja toiveita, joita kvantitatiiviset kysymykset eivät mahdollista. Tavoitteena on saada esille syvällisempää tietoa, jota voi hyödyntää määrällisen tutkimuksen analysoinnin tukena.

Jäsenistökyseilyn osalta kyseessä on kokonaistutkimus, joka lähetetään kaikille aktiivisille jäsenille ja heidän huoltajilleen. Kuntarahoittajan osalta kyseessä on otantakyseily, jossa otantaan valitaan 4H-toiminnan osalta keskeisiä kuntien virka- ja luottamushenkilöitä.

Kvalitatiiviseksi tutkimukseksi voidaan katsoa myös opinnäytetyön osallistava ja yhteisöllinen tulevaisuustyöpaja, joka on opinnäytetyön viimeinen tutkimuksellinen vaihe. Tulevaisuustyöpajassa työstetään kyselyjen ja niistä tehdyn TOWS-analyysin pohjalta tulevaisuusskenaarioita. Tulevaisuustyöpajassa työskentelee joukko ihmisiä opinnäytetyön tekijän ohjauksessa. Työskentelyn havainnointi on kvalitatiivista tutkimusta.

Kuvio 4. Tutkimuksellinen kehittämistoiminta eli ennakointityö opinnäytetyöstä käytäntöön.

4.2 Kyselytutkimus

Opinnäytetyön keskeisiä toimenpiteitä ovat sähköiset Webropolilla tehtävät kyselytutkimukset jäsenistölle ja yhdistyksen toiminnan kannalta keskeisille kuntien luottamus- ja virkahenkilöille. Toimenpiteenä käytetään kyselytutkimusta, koska sitä kautta on mahdollista tavoittaa kohderyhmät kattavasti, nopeasti, edullisesti ja tehokkaasti. Kyselytutkimukset tehdään anonyymeinä ja ne sisältävät monivalintakysymyksiä, avoimia kysymyksiä ja sekamuotoisia kysymyksiä, joissa osa vastausvaihtoehdoista on annettu valmiiksi. Painotus on helposti analysoitavissa standardoiduissa kysymyksissä. Avointen kysymysten kautta halutaan antaa mahdollisuus

vapaalle sanalle, saada toiveita ja kehittämisideoita. Anonymiteetin toivotaan tuovan rohkean rehellisiä vastauksia.

Kyselytutkimuksen luotettavuutta voi haastaa pieni vastausprosentti ja mahdollinen kato. Tätä pyritään estämään tekemällä houkutteleva, selkeä kysely, johon on nopea vastata. Houkuttimena vastaamiseen käytetään palkintoa, joka arvotaan vastanneiden kesken. Palkinnon arvontaan osallistuminen pidetään erillään vastauksista. Kyselyyn vastaamiseen annetaan aikaa reilu viikko, jonka loppupuolella lähetetään muistutusviesti kyselyyn osallistumisesta. Tavoitteena on, että vähintään 30 % kyselyn saaneista vastaa. Humakin lehtoreiden Haution ja Simolan mukaan (2022) sähköisiin kyselyihin vastaa keskimäärin 15 % sen vastaanottaneista.

Jäsenistölle tehtävässä kyselyssä selvitetään jäsenistöltä heidän näkemyksiään yhdistyksestä, sen keskeisistä toiminnoista ja tyytyväisyydestä niihin, toiveita ja ehdotuksia sekä kiinnostusta aktiivisempaan jäsenyyteen eri tehtävissä. Jos käy vastaajakato, hankin lisävastauksia otantamenetelmällä tilanteen mukaan valiten Juuasta ja Nurmeksista jäseniä, joihin olen yhteydessä puhelimitse tehden puolistrukturoidun haastattelun kyselylomakkeen pohjalta.

Juuan kunta ja Nurmeksen kaupunki ovat tärkeitä 4H-toiminnan taloudellisia tukijoita ja yhteistyökumppaneita. Jotta niiltä saataisiin myös rehellistä näkemystä ja palautetta, käytetään tutkimusmenetelmänä myös anonyymiä kyselytutkimusta. Kyselytutkimus lähetetään kuntien keskeisille virka- ja luottamushenkilöille, joita ovat Juuan kunnan vapaa-aikajohtaja, Nurmeksen kaupungin vapaa-aikapäällikkö, hyvinvointijohtaja ja yhteisökoordinaattori, yläkoulujen ja lukioiden rehtorit, hyvinvointilautakuntien jäsenet ja nuorisovaltuutetut. Kyselyllä selvitetään heidän näkemyksensä yhdistyksen tämänhetkisen toiminnan vastaavuudesta kunnan ja kaupungin tarpeisiin ja näkemyksiä tulevaisuuden yhteistyömahdollisuuksista.

Kyselyn rakenteellinen suunnittelu ja kysymysten muotoilu ovat tärkeitä. Testaan kyselyn ennen sen lähettämistä, ja teen testauksen jälkeen tarvittavat rakenteen ja kysymysten korjaukset. Pyrin selkeään ja siistiin kyselylomakkeeseen, joka houkuttelee vastaamaan. Se on helposti luettava ja sisältää yksiselitteiset vastausohjeet. Kysymykset etenevät loogisesti ja niissä on yksi asia kysymystä kohti. Kyselyssä on juokseva numerointi, mikä selkeyttää sitä. Tarvittaessa käytän väliotsikoita. Hyvä kysely on kohtuupituinen eli sen täyttöön menee tässä tapauksessa maksimissaan 5–10 minuuttia. Käytän vaihtelevasti kysymystyyppejä. Hyvä kysymys on neutraali eikä johdattele, on kohtelias, yksiselitteinen ja selkeästi ilmaistu. En käytä kysymyksissä abst-

rakteja ilmaisuja, ammattijargonia ja kaksoisnegaatioita. Asteikkotyypeillä on väliä jo suunniteltaessa kyselyä, koska erilaisilla asteikkotyypeillä kerätään erilaista tietoa ja niitä tulkitaan eri tavalla. (Hautio & Kobor-Laitinen 2022.)

Kyselyn saatekirjeestä tulee käydä ilmi mitä tutkitaan ja miksi. Siinä kerrotaan myös, että vastaaminen on anonyymiä ja kuinka voi osallistua vastaajien kesken arvottavan palkinnon arvontaan. Kirjeessä käy ilmi yhteystiedot, kuka käsittelee kyselyä ja miten, mistä kyselyyn valittujen yhteystiedot on otettu ja miksi heidät on valittu tutkimukseen sekä mihin mennessä kyselyyn pitää vastata. Saatekirjeessä kerrotaan, kuinka kauan vastaamiseen menee aikaa. Kirjeessä kerrotaan missä ja milloin julkaistaan kyselyn tiedot. Hyvässä saatekirjeessä on velvoittava pyyntö, mutta myös maininta vastaamisen vapaaehtoisuudesta. (Hautio & Simola 2022.)

Jos vastanneiden määrä jää alle 70, on suositeltavaa olla käyttämättä prosentteja tuloksissa, vaan mieluummin vastanneiden lukumäärää. Hyvässä taulukossa käytetään otoksessa olevien lukumäärää (n), joka voi olla oman tutkimukseni tapauksessa kyselyyn vastanneiden määrä, ja perusjoukkoon kuuluvien määrää (N), joka on omassa tutkimuksessani kyselyn saaneiden määrä. (Hautio & Simola 2022.)

Yritän minimoida katoa kyselyn houkuttelevalla ulkoasulla, kohtuullisella pituudella, anonyymi-teitillä, laadukkaalla saatteella ja arvonnalla. Kadon kohdatessa aineisto vinoutuu ja luotettavuus heikkenee. Näin käydessä tuleekin pohtia kadon vaikutusta tuloksiin.

Kyselytutkimuksen analyysin tekemisessä on viisi vaihetta. Lyhennettyinä ne ovat järjestyksessään: aineistoon tutustuminen, aineiston luokittelu, aineiston analyysi, tulosten koonti ja tulkinta ja viimeisenä teoreettinen dialogi. Nämä toimivat kaikissa analyysien tekemisissä. (Hautio & Simola 2022.)

Määrällisessä analyysissä on kolme vaihetta. Ensin tarkastellaan aineiston suoria jakaumia, esimerkiksi taustamuuttujia. Toisena etsitään syitä ja selityksiä ristiin tarkastelun kautta. Kolmantena tulkitaan havaintoja aikaisempaan tietoon peilaten. On tärkeää huomata, ettei numerot kerro kaikkea suoraan, mitä jokin tulos tarkoittaa, vaan tarvitaan tietoon perustuvaa tulkintaa. Analyysi on valmis vasta tulkinnan jälkeen. (Hautio & Simola 2022.)

4.3 SWOT- ja TOWS-analyysit

Nelikenttäänalyysi, toiselta nimeltään SWOT-analyysi, on kehitetty 1960-luvun Yhdysvalloissa. Se on ollut yksi yleisempiä ja suosituimpia strategiatyökaluja. Nelikenttäänalyysissä tarkastellaan vertailemalla yrityksen vahvuuksia ja heikkouksia ympäristön mahdollisuuksiin ja uhkiin. Vahvuudet ja heikkoudet ovat tässä ja nyt käsillä olevia asioita. Mahdollisuudet ja uhat ovat tulevaisuudessa eteen tulevia haasteita. Työkalun tarkoituksena on tuottaa selkeä kokonaiskuva organisaation tilanteesta strategisten valintojen tueksi. (Vuorinen 2014, 88.)

Nelikenttäänalyysistä on kehitetty monipuolisempi 8-kenttäinen TOWS-analyysi, jonka avulla voi tehdä eri tilanteisiin strategisia suunnitelmia. Mallissa työstitään ensin perinteinen nelikenttä, jonka jälkeen tehdään valintoja ja toimintasuunnitelmia neljän teeman osalta. Vahvuudet ja mahdollisuudet yhdistyvät SO-suunnitelmaksi, jolloin mietitään kuinka toimija hyödynnä vahvuuksiaan ympäristön tarjoamissa mahdollisuuksissa. Vahvuudet ja uhat yhdistyvät ST-suunnitelmaksi, missä hallitaan uhkia mahdollisuuksien avulla. Heikkoudet ja mahdollisuudet yhdistyvät WO-suunnitelmaksi, missä toimija muuttaa heikkoutensa sopimaan paremmin ympäristön tarjoamiin mahdollisuuksiin. Heikkoudet ja uhat yhdistyvät kriisitilanteen WT-suunnitelmaksi, missä varaudutaan mahdollisiin heikkouksien ja uhkien luomiin kriiseihin. (Vuorinen 2014, 90). Tässä opinnäytetyössä hyödynnetään TOWS-analyysiiä.

Sisäiset →	VAHVUUDET	HEIKKOUEDET
↓ Ulkoiset		
MAHDOLLISUUDET	Hyödynnä menestystekijät -suunnitelma (SO)	Heikkoudet vahvuuksiksi -suunnitelma (WO)
UHAT	Uhat hallintaan -suunnitelma (ST)	Mahdollinen kriisitilanne -suunnitelma (WT)

Kuvio 5. TOWS-analyysin malli.

4.4 Skenaariotyöskentely tulevaisuustyöpajassa

Skenaariot ovat erilaisia tulevaisuuksia. Ne eivät ole visioita, kuvitelmia, tai ennusteita, vaan näkemyksiä, mitä erilaiset tapahtumaketjut tulevaisuudessa voivat tuoda tullessaan. Skenaariosuunnittelussa pohditaan, mitä tämän päivän päätökset vaikuttavat tulevaisuudessa. Skenaarioiden tavoitteena on tuottaa parempia päätöksiä tulevaisuuden suhteen. Skenaariomenetelmällä luodaan loogisesti etenevä tapahtumasarja, jonka tarkoituksena on näyttää miten todennäköinen, tavoiteltava ja uhkaava tulevaisuudentila kehittyy askel askeleelta nykytilasta. (Hiltunen 2012, 181.)

Skenaarioiden perimmäinen tarkoitus on auttaa näkemään tulevaisuuden mahdollisuuksia. Toisaalta skenaariot auttavat varautumaan ei-toivottuihin tulevaisuuksiin. Kolmanneksi skenaariot auttavat vähentämään monimutkaisuutta. Neljänneksi skenaariot toimivat kommunikaation apuvälineinä ja kannustavat keskusteluun. Ne antavat yhteisen kielen tulevaisuuden tarkasteluun. (Hiltunen 2012, 198–199). Skenaariotyöskentely ei anna vastausta mitä tulee tapahtumaan, mutta se valmistaa mahdollisiin tulevaisuuksiin ja antaa aikaa varautua.

Opinnäytetyössä käytetään osittain tutkivaa skenaariota ja osittain backcasting -menetelmää. Tutkivassa skenaariossa tarkastellaan menneisyyden ja nykyhetken trendejä ja jatketaan niitä tulevaisuuteen (Vuorinen 2014, 110). Pyrkimyksenä on saada aikaan kolme mahdollisimman todennäköisiin kehityskuluihin perustuvaa skenaariota. Opinnäytetyön viitekehyksenä on Piehisen 4H-yhdistyksen tulevaisuus vuonna 2028, viisi vuotta eteenpäin. Skenaariotyöskentelyn ensimmäinen vaihe on tarkastella organisaation nykytilaa kriittisesti (Laakso 2016, 9). Pohjana skenaarioiden tekoon käytetään jäsen- ja kuntakyselyjen tuloksia ja teoreettista tietopohjaa muutoksista. Nämä tiivistyvät TOWS-analyysiksi toiminnanjohtajan ja hallituksen jäsenten näkökulmista. Analyysin pohjalta laaditaan tulevaisuustaulukko, jossa näkyvät erilaiset muuttujat ja muutosvaihtoehdot.

Kuvio 6. Tulevaisuustaulukko 4H-yhdistysten käyttöön.

Backcasting-menetelmä pyrkii kohti ennalta määrättyä tulevaisuutta, jonka päämäärä on selkeä, mutta tavoista päämäärään pääsemiseksi on epäselvyyttä (Laakso 2016, 11–12). 4H-järjestön säännöt ja uusi strategia luovat selkeän päämäärän. On selkeä visio: kestävä kasvua tekemällä oppien. Myös missio on selkeä: Pielisen 4H-yhdistys on vahva 4H-nuorisotyön toteuttaja.

Todennäköisessä skenaariossa kuvataan tulevaisuutta, joka jatkuu suhteellisen muuttumattomana. Tavoiteltavassa skenaariossa kuvataan positiivista muutosta. Tässä kehitys muuttuu oletettua positiivisemmaksi. Uhkaavassa skenaariossa tapahtuu päinvastoin eli kehitys muuttuu negatiiviseen suuntaan. (Laakso 2016, 8.)

Tulevaisuustyöpajaan osallistujat luovat TOWS-analyysin ja tulevaisuustaulukon pohjalta kolme tulevaisuusskenaariota, joiden tavoitteena on sääntöjen ja strategian mukainen tulevaisuus. Nämä kolme skenaariota ovat erilaisia polkuja, joiden tavoitteena on 4H-järjestön valmis visio ja missio. Työpajaan osallistujat kirjoittavat kolme tarinnallista skenaariota.

Skenaario on siis uskottava kuvaus jostain tulevaisuuteen johtavasta tapahtumasarjasta. Skenaarioiden voima perustuu siihen, että me ihmiset olemme tarinoita kertova laji. Skenaarioiden tarinoiden tulee olla konkreettisia, jotta jokainen lukija ymmärtää niiden merkityksen. Tärkeää niiden kirjoittamisessa on, että ne tehdään tarina kerrallaan uppoutuen siihen maailmaan. Tarinoiden valmistumisen jälkeen on hyvä varmistaa, että niistä tuli riittävän erilaisia. (Aalto, Heikkilä, Keski-Pukkila, Mäki & Pöllänen 2022, 328–329.)

Skenaariotarinoiden laatijat voivat antaa erilaisille skenaarioille nimet. Skenaariot nimeämisellä on tärkeä tehtävä, koska kiteytetty nimi herättää mielenkiinnon ja kertoo keskeisen asian. Nimien tulisi olla lyhyitä, 1–3 sanaa sisältäviä. (Aalto ym. 2022, 331.)

Viimeinen vaihe on johtopäätösten teko skenaariotyöstä. Johtopäätöksiä tehtäessä tulisi ilmetä mikä on oikeasti tärkeää ja mihin tulisi keskittyä tulevaisuudessa. Mikäli skenaariotyö ei anna selkeitä toimenpiteitä, se voi luoda pohjaa muulle kehittämistyölle. (Aalto ym. 2022, 333.)

5 TOTEUTUS

5.1 Jäsenkyselytutkimuksen toteutus

Aloitin kyselyn teon jäsenistölle reilu viikko ennen sen lähettämistä eli tammi-helmikuun vaihteessa 2023. Olin pohtinut sitä ennen kysymyksiä jo mielessäni opinnäytetyön teoriaa kirjoittaessani. Kysely syntyi melko tuskattomasti, vaikka loppuhiomista olisi voinut tehdä loputtomasti.

Webropol osoittautui helppokäyttöiseksi ja loogiseksi kyselyohjelmaksi, jolla oli helppo lähteä rakentamaan kyselyä tuntematta ohjelmaa paremmin. Kyselyyn tuli 20 erilaista kysymystä, joilla etsin suunnitelmani mukaisesti vastauksia tutkimuskysymyksiini. Ohjelmassa oli näppärä testata kyselyä itse jakamatta sitä. Tällä tavalla testasin ensin itse kellottaen täyttöaikaa. Tämän jälkeen testasin kyselyä aluejohtajallemme, jolta sain täyttöajan ja muutamia korjausehdotuksia.

Päätin tämän jälkeen tutustua kuitenkin johonkin YouTube-opetusvideoon Webropolin käytöstä. Löysin Arto Lindholmin opetusvideon (2019) Tutkimuskyselyn tekeminen Webropol-ohjelmalla, jonka katsoin ja tein samalla joitain korjauksia kyselyyni. Tämän jälkeen testautin kyselyä jälleen aluejohtajalla, yhdistyksemme puheenjohtajalla ja kolmella nuorella. Sain jälleen muutamia pieniä korjausehdotuksia lähinnä arvoasteikkoihin liittyen, jotka tein. Tämän jälkeen kyselyä testasi vielä yksi nuori, jolta sain palautetta, jonka pohjalta lisäsin kyselyyn lisää ohjeistusta. Näiden korjausten jälkeen testasin kyselyä vielä itse ohjelmassa ja lähettäen sen linkin saatekirjeen kera sähköpostiini, jonka kautta täytin kyselyn ja lähetin. Testausten jälkeen resetoin aina kyselyn tulokset, etteivät ne jääneet vääristämään tulosta.

Kun kysely toimi moitteettomasti päätin jakaa sen jäsenistölle. Kysely lähti linkkinä saateen kera sähköpostitse jäsenuutiskirjeessä 9.2.2023. Jäsenuutiskirje meni 205 sähköpostiosoitteeseen. Jäsenten ja huoltajien määrä oli jäsenrekisterissä tuona päivänä 365, mutta kaikilla jäsenrekisterissä olevilla ei ollut sähköpostiosoitetta. Nämä sähköpostiosoitteettomat ovat enimmäkseen kerhoikäisiä lapsia, joiden huoltaja on merkinnyt vain oman sähköpostiosoitteensa jäsenrekisteriin.

Kysely oli jäsenkirjeen ensimmäisenä asiana. Kyselyn saate oli hieman normaalista poikkeava ja rennompimpi, mutta kaikki tarpeelliset asiat kertova. Vastausaikaa oli reilu viikko sunnuntaihin

19.2.2023 saakka. Jäsenuutiskirjeen lähettämisen jälkeen laitoin heti WhatsApp-viestit jäsen uutiskirjeestä ja sen sisältämästä kyselystä kaikkiin kerhoryhmiin ja nuorille 4H-yrittäjille. Seuraavaan päivän aamuun mennessä kyselyyn oli tullut 19 vastausta. Laitoin samoihin ryhmiin muistutusviestin kyselystä vielä perjantaina 17.2.2023. Muistutin kyselystä vielä jäsenrekisterin kautta sähköpostiviestein lauantaina 18.2.2023. Muistuttelu tuotti tulosta, koska huomasin, että sen jälkeen tuli aina uusia vastauksia kyselyyni. Lopullinen vastaajamäärä oli 56. Jäsenkyselyn vastausprosentti oli 27. Tavoitteeni oli, että 30 prosenttia vastaisi kyselyyn, joten jäin hieman tavoitteesta. Vastausprosentti oli kuitenkin niin hyvä, ettei minun tarvinnut täydentää tuloksia haastatteluin.

Vastaajien oli mahdollista osallistua arvontaan, jossa oli palkintona 40 euron S-ryhmän lahjakortti. Tein arvontalomakkeen yhdistyksen kotisivuille, jonne kyselyyn vastaaja ohjautui automaattisesti kyselyn päätyttyä. Arvontalomakkeessa kysyttiin arvontaan osallistuvan nimi, puhelinnumero ja sähköpostiosoite sekä lupa nimenjulkaisuun kotisivuilla, jos voitto osuu kohdalle. Arvontaan osallistui 28 vastaajaa.

Arvonta suoritettiin heti jäsenkyselyn päätyttyä maanantaina 20.2.2023. Tein taitetut, paperiset nimilaput jokaisesta arvontaan osallistujasta ja laitoin tumman kangaspussin pohjalle näkymättömiin. Onnettarena toimi 4H-toimiston viereisen paikallislehden markkinointipäällikkö. Ilmoitin voittajalle henkilökohtaisesti ja toimitin lahjakortin sovitusti samalla viikolla. Arvonnan voittajan nimen sai julkaista yhdistyksen kotisivuilla, jonne kirjoitin tiedon ajankohtaisena uutisena.

Arvontaan osallistuvia ei voinut yhdistää mitenkään kyselyn vastauksiin, koska kyseessä oli eri järjestelmät. Kysely pysyi siis anonyyminä arvonnasta huolimatta. Arvontaan osallistuvien jäsenten nimistä syntyi kuitenkin tietorekisteri. Yhdistyksen oma tietosuojaseloste kattoi tämän syntyneen henkilörekisterin tiedot, joten en tehnyt erikseen tietosuojaselostetta opinnäytetyöhön liittyen.

5.2 Kuntakyselytutkimuksen toteutus

Tein kuntakyselyn heti jäsenkyselyn perään. Käytin osittain samoja soveltuvia kysymyksiä kuin jäsenkyselyssä. Puolet kysymyksistä oli kuitenkin erilaisia. Kysymyksiä oli 15 eli viisi

vähemmän kuin jäsenkyselyssä. Kyselyä arvioivat ja testasivat aluejohtaja ja yhdistyksen puheenjohtaja. Kuntakyselyn tekniseen tekemiseen ja testaamiseen ei mennyt enää samalla tavalla aikaa kuin jäsenkyselyn, kun kyselyohjelma oli tullut jo tutuksi ja osittain samat kysymykset sopivat kyselyyn.

Webropolilla tehty sähköinen kysely lähti saateviestin kera anonyyminä 38 juukalaisen ja nurmeslaisen virka- ja luottamushenkilön sähköpostiin maanantaina 20.2.2023. Vastausaikaa annettiin torstaihin 2.3.2023. Määräpäivään mennessä vastauksia tuli 10 eli vastausprosentti oli 26. Ehkä vastauksia olisi tullut enemmän, jos olisin osannut lähettää muistutusviestin. Muistutusviestit jäivät lähettämättä, kun en saanut apua Humakin ja Webropolin IT-tuesta, minne laitoin sähköpostitse apupyynnöt.

5.3 TOWS-analyysin toteutus

Tein ensin itse TOWS-analyysipohjan, jolle kirjoitin SWOT-analyysin käyttäen pohjana opinnäytetyön teoreettista aineistoa, jäsen- ja kuntakyselyjen tuloksia sekä omia näkemyksiäni toiminnanjohtajana. Näiden jälkeen ryhdyin pohtimaan TOWS-osuutta, jossa yhdistellään SWOT-aineiston asioita suunnitelmiksi. Lähetin tekemäni suunnitelman täydennettäväksi hallitukselle ja aluejohtajalle sähköpostitse OneDrive-linkkinä maanantaina 13.3.2023. Pyysin heitä tutustumaan ja täydentämään TOWS-analyysiä kyseisen viikon aikana. Kaksi hallituksen jäsentä täydensi TOWS-analyysiä.

5.4 Tulevaisuustyöpajan toteutus

Tulevaisuustyöpaja oli tärkeä osallistava toimenpide tässä opinnäytetyössä ja selvitysprosessissa. Kutsuin hallituksen jäsenet tulevaisuustyöpajaan TOWS-analyysin lähettämisen yhteydessä. Vastanneiden kesken sovittiin ajankohdaksi keskiviikko 29.3.2023 klo 17.00–18.30 hybridityyppisenä tilaisuutena, johon osa osallistuu paikan päällä ja osa etäyhteydellä. Hallituksen jäsenten lisäksi laitoin kutsuja muutamille jäsenille, joista yksi hallituksen ulkopuolinen ilmoitti pääsevänsä paikalle. Tulevaisuustyöpajaan ilmoittautui seitsemän henkilöä, joista yksi perui osallistumisensa työkiireiden vuoksi. Haastattelin häntä puhelimitse ennen tulevaisuustyöpajaa, jonne vein hänen terveisensä.

Koska tiesin hallituksen jäsenten olevan kiireellisiä työssäkäyviä ihmisiä, rajasin työpajatyöskentelyn 1,5 tunniksi arki-iltana. Lyhyen työskentelyajan vuoksi valmistelin ennakkoaineiston, johon pyysin osallistujia tutustumaan ennen työpajaa. Tärkeimmät ennakkoaineistot olivat TOWS-analyysi ja tulevaisuustaulukko, jossa näkyi muutosvoimat, jäsen- ja kuntakyselyn keskeiset asiat, visio ja missio olemassa olevasta strategiasta sekä tärkeimpänä taulukko, johon olin koostanut muuttujia ja niiden tilaa neutraalissa, positiivisessa ja negatiivisessa tilanteessa. Lisäaineistoina olivat tietoa skenaariotyöskentelystä, esimerkkejä 4H-yhdistysten elinkeinotoiminnasta ja hankeideoinnin pohja. Lähetin aineistot edellisenä perjantaina sähköpostitse saatteen kera. Saatteessa kerroin tulevaisuustyöpajan työjärjestyksen aikatauluineen ja pyysin osallistujia tutustumaan lähettämäni liiteaineistoon ennakkoon.

Tulevaisuustyöpaja pidettiin hybridinä. Kolme osallistujista tuli paikanpäälle ja kolme osallistui etäyhteydellä Teamsin kautta. Paikanpäälle tulleille varattiin syömistä ja juomista, koska ajankohta oli varhainen alkuiltapäivän jälkeen. Aineistot oli tulostettu paikanpäälle tuleville ja lisäksi oli varattu paperia ja kyniä.

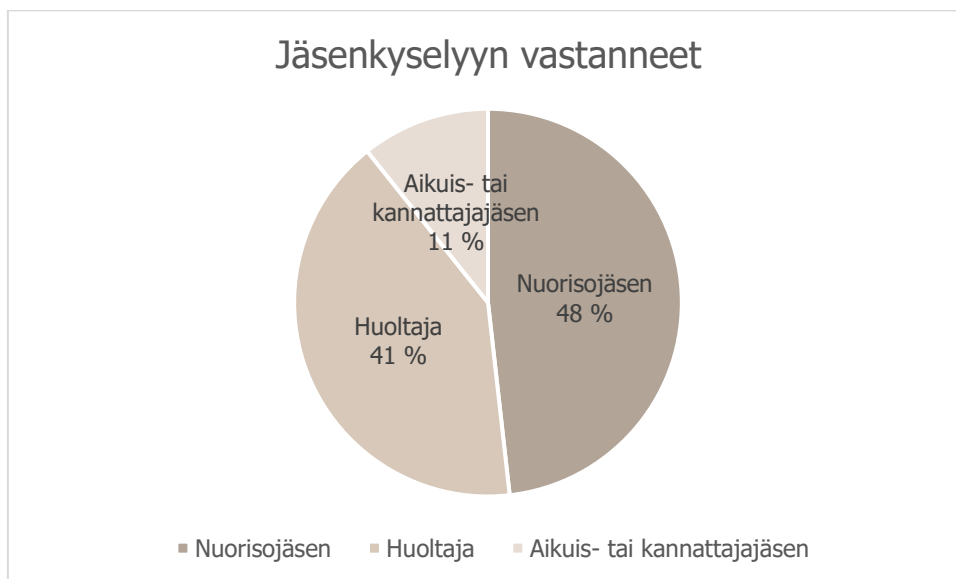
Työpajan alussa pidin lyhyen alustuksen, jossa kävin läpi lähettämäni aineiston sisällön ja työpajatyöskentelyn tavoitteet. Sovittiin, että paikalle tulleet kolme henkilöä tekevät yhtenä ryhmänä ja etäyhteydellä olleet kolme henkilöä yhtenä ryhmänä omassa Teams -huoneessaan. Työskentelyaika oli noin tunti, jonka jälkeen purettiin molempien ryhmien aikaansaannokset ja pidettiin lyhyt kierros, jonka aikana jokainen sai antaa palautetta työskentelystä sekä töistä.

6 TULOKSET

6.1 Jäsenkyselyn tulokset

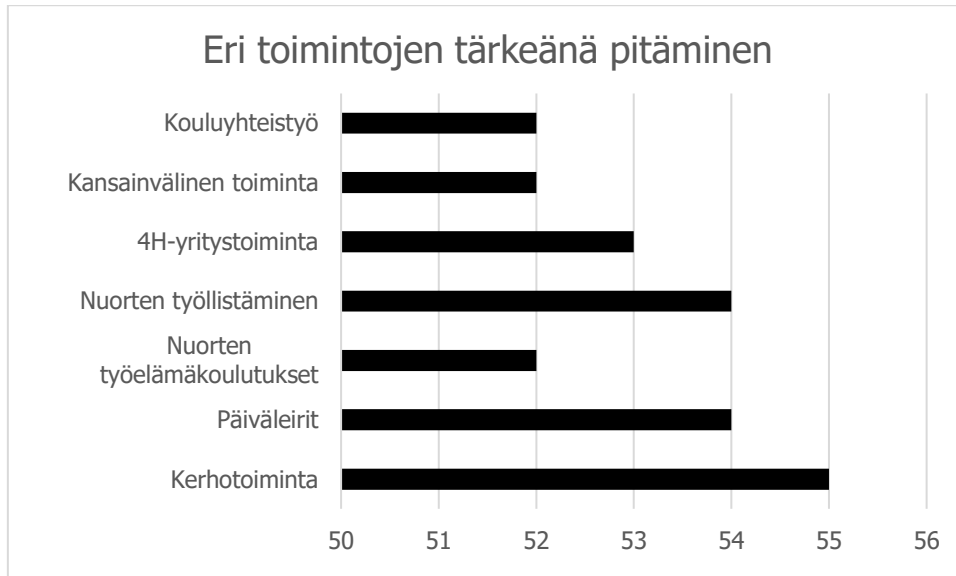
Jäsenkysely meni 205 sähköpostiosoitteeseen jäsenrekisteri Jästerin jäsenuutiskirjeen ensimmäisenä asiana. Kyselyyn vastasi 56 henkilöä. Vastausprosentti oli 27. Koska kyselyyn vastanneiden määrä oli alle 70 henkilöä, kerron vastaajamäärät lukumäärinä (n) prosenttilukujen sijaan.

Jäsenikäisten nuoret olivat suurin vastaajajoukko (n = 27). Joukko koostui alle 13-vuotiaat jäsenistä (n = 8), 13–17-vuotiaat jäsenistä (n = 11) ja 18–28-vuotiaat jäsenistä (n = 8). Alaikäisten jäsenten huoltajat olivat seuraavaksi suurin vastaajajoukko (n = 23). Kyselyyn vastasi myös kuusi aikuis- ja kannattajajäsentä. Juukalaiset (n = 29) olivat hieman aktiivisempia vastaajia kuin nurmeslaiset (n = 24). Muualla asuvia jäseniä vastasi kolme.

Kuvio 7. Jäsenkyselyyn vastanneiden osuudet.

Kaikkia keskeisiä toimintojamme pidettiin keskiarvoltaan vähintäänkin tärkeinä, mutta eniten arvostettiin kerhotoimintaa, nuorten työllistämistä ja 4H-yritystoimintaa. Vähiten tärkeänä pidettiin kansainvälistä toimintaa. Kaikkien toimintojen nykyinen toteutus sai keskimäärin arvosanaksi hyvän. Kuitenkin kerho- ja 4H-yritystoiminnan toteuttaminen nähtiin onnistuneen parhaiten. Kaikkia 4H-strategian mukaisia asioita pidettiin tärkeinä, mutta metsä- ja luontotoiminta ja nuorten työelämätaidot nousivat kärkeen. Muita tärkeinä pidettyjä asioita olivat ruokakasvatus, kestävä elämäntapa, yrittäjyyskasvatus ja kädentaitojen opettelu.

Kuvio 8. Jäsenkyselyyn vastaajat pitävät kaikkia yhdistyksen toimintoja tärkeinä.

Kerhotoiminnan osalta toivottiin kerhoja koululukuvuoden ajalle ($n = 35$), mutta myös kesäajan kerhotoimintaa toivottiin yllättävän paljon ($n = 26$). Lyhyempikestoiselle kerhotoiminnalle löytyi kannatusta 13 vastauksen verran. Kerhotoiminnan toiveiden kärki oli selkeä: Eläinkerhoja ($n = 24$) ja liikuntakerhoja ($n = 23$) toivottiin eniten. Seuraavina tulivat kokkikerhot ($n = 21$), kädentaitokerhot ja monitoimikerhot ($n = 19$) ja moottorikerhot ($n = 18$). Kolmessa sanallisessa vastauksessa toivottiin kerhoja ja yleensä toimintaa sivukylille. Saman verran toivoi lisää monipuolista kerhotoimintaa. Sivukylien kerhoja toivottiin Juuan kylistä Ahmovaaraan, Nunnanlahteen ja Vuokkoon, Nurmekselta Kynsiniemelle ja Lieksaan Kolille.

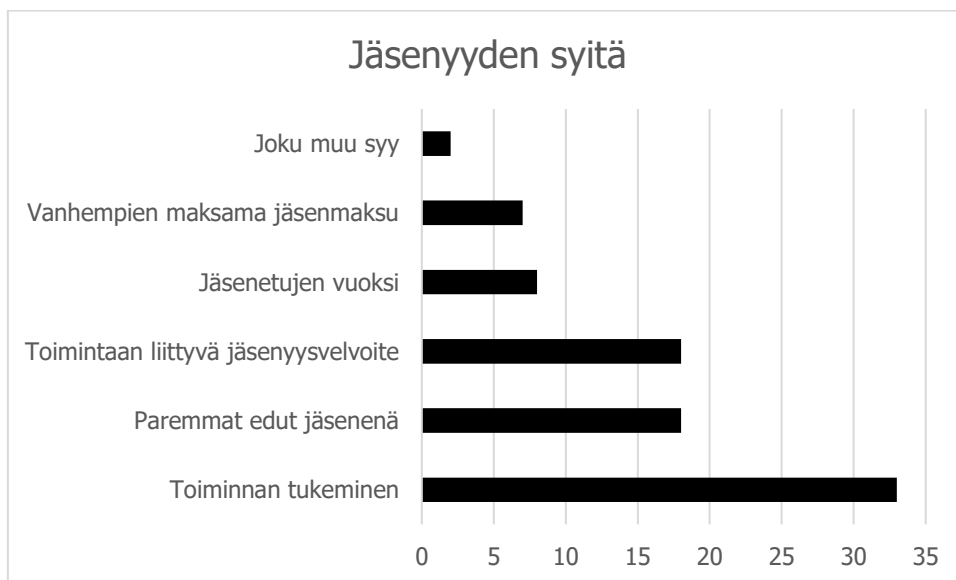
Yhdessä vastauksessa toivottiin yläkouluikäisten kerhoja erityisnuorille. Erä-luontokerhoa toivottiin erityisesti Nurmekseen, jossa toimii kuitenkin ennestään aktiivinen Partio. Kalastukseen liittyvää tapahtumaa tai leiriä toivottiin yhdessä vastauksessa. Moottori- ja mopokerhotoiminnan tarve näkyi useissa vastauksissa, joissa kerhon lisäksi toivottiin mopomiittiä ja karting-tapahtumaa Riihikankaan ajoradalle Nurmeksessa. Yksi vastaaja toivoi ensiapu- ja hygieniasikoulutuksia ja yksi 4H-yritystoimintaan liittyviä tapahtumia. Toimintatoiveiden osalta kaksi vastaaja oli kirjoittanut, että toiminta on jo nyt hyvää ja monipuolista. Yhdessä vastauksessa toivottiin, että yhdistyksen toiminta ylipäätään jatkuisi ja uusien kerhojenkin toiminta mahdollistuisi.

Tiedotuksen onnistumisesta yhdistys sai keskimääräiseksi arvosanaksi hyvä. Arvoasteikko oli huonosta erittäin hyvään. Tärkeimmiksi tietokanaviksi nousivat kotisivut ($n = 33$) ja What-

sApp-ryhmät (n = 23). Sosiaalisen median kanavista Facebook (n = 22) koettiin hieman tärkeämpänä kuin Instagram (n = 18). Vähiten tärkeänä pidettiin ilmoitustaulumainontaa (n = 6) ja koulun teemapäivien kautta tapahtuvaa tiedotusta (n = 11). Tarpeellisenä tiedotuskanavana nähtiin myös uutiskirjeet sähköpostiin ja WhatsApp-viestit (n = 19), sähköpostiviestit (n = 18) ja paikallislehdet (n = 16).

Suurin osa vastaajista (n = 41) piti erittäin tärkeinä tai tärkeinä 4H-arvoja. Joukossa oli vain yksi vastaaja, jolle ne eivät olleet tärkeitä. Uskonnollinen ja poliittinen sitoutumattomuus nousi erittäin tärkeäksi tai tärkeäksi vielä suuremmalla osalla eli 46 vastaajalla. Joukossa oli vain kaksi vastaajaa, joille se ei ollut tärkeää. Pielisen 4H koetaan suurimman osan vastaajista (n = 47) mielestä positiiviseksi ja vetovoimaiseksi toimijaksi alueellaan.

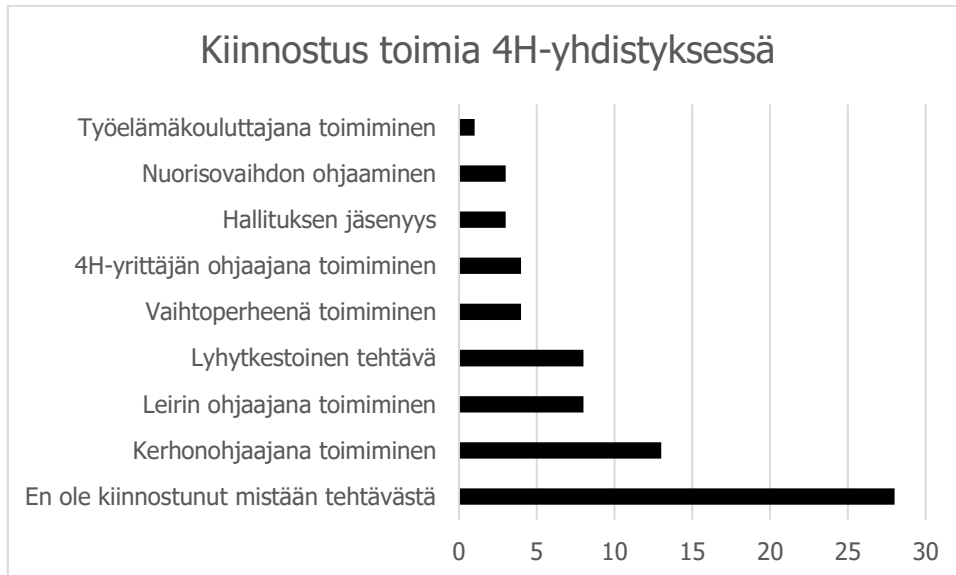
Suurin osa vastanneista (n = 33) halusi olla jäsenenä tukeakseen paikallista 4H-toimintaa. Seuraavaksi eniten jäsenyyteen vaikuttivat jäsenedut (n = 18) ja toimintaan liittyvä jäsenyysvelvoite (n = 18). Suurimman osan mielestä (n = 30) jäsenedut olivat riittäviä ja houkuttelevia, mutta oli vastanneissa 10, jotka eivät olleet edes tutustuneet jäsenetuihin. Ilmaisia retkiä ja toimintapäiviä pidettiin parhaimpina jäsenetuina (n = 38). Myös muut jäsenedut, kuten alemmat osallistumismaksut, välinelainat ja alennukset yrityksiin, saivat kannatusta (n = 24–31).

Kuvio 9. Jäsenmaksun maksamisen perusteita.

Suurin osa vastaajista (n = 28) ei ollut kiinnostunut mistään 4H-toimintaan liittyvistä tehtävistä. Eniten kiinnostusta oli kerhonohjaajana toimimiseen (n = 13), leirin ohjaajana toimimiseen (n = 8) tai johonkin lyhytkestoiseen projektiluonteiseen tehtävään (n = 8). Hallituksen jäsenyys ja

nuorten kansainvälisen vaihdon ohjaajana toimiminen kiinnosti kolmea vastaajaa. Neljä oli kiinnostunut toimimaan vaihtoperheenä, viisi 4H-yrittäjän ohjaajana ja yksi nuorten työelämäkouluttajana.

Kuvio 10. Kiinnostus toimia yhdistyksen eri tehtävissä.

Viimeisenä kysymyksenä sai antaa vapaasti kehittämissideoita, palautetta ja terveisiä. Useat henkilöt olivat kirjoittaneet kiitoksia ja kannustavia viestejä (n = 7). Vapaiden palautteiden joukkoon mahtui myös yksi kriittinen palaute liittyen kerhoajoista sopimiseen. Yksi kommentti kertoi 4H-toiminnan laajemmista vaikutuksista.

” Kaikki yhteishenkeä nostattava toiminta ehkäisee kiusaamista, joten sen puoleen 4H toiminta vaikuttaa myös koulun arkeen, vaikka suoraa yhteistyötä ei olisikaan. Väkiäärältään hiipuvalla paikkakunnalla 4H:n merkitys on suuri, kun harrastustoiminta on kuitenkin rajallisempaa. Sen takia iso tsemppipeukku toiminnalle! ”

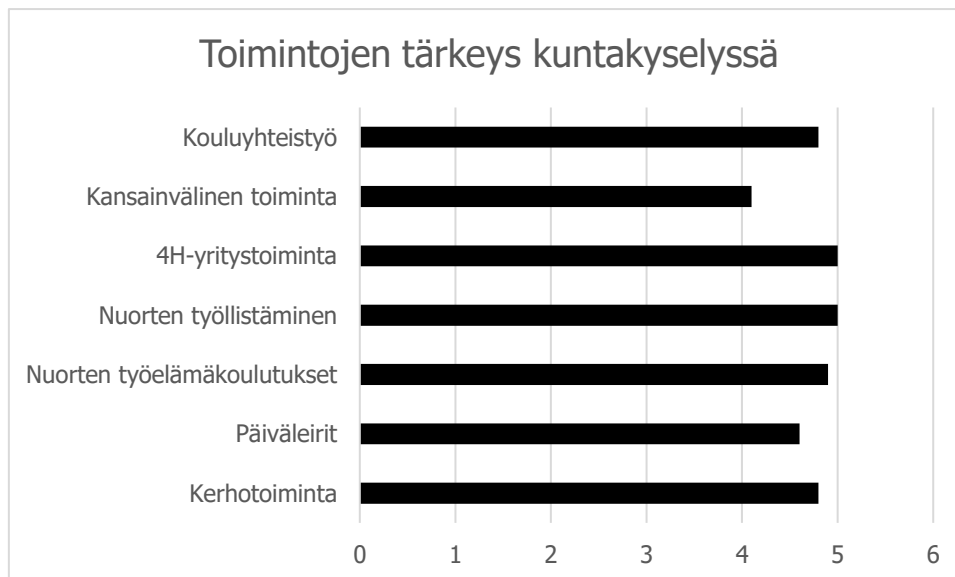
Jäsenkyselyyn vastanneet näkevät Pielisen 4H-yhdistyksen tulevaisuuden hyvänä. 0–10 asteikon keskiarvo on 8,2. Vain yksi vastaaja näki tulevaisuuden huonona (arvo 1).

6.2 Kuntakyselyn tulokset

Kuntakysely meni 38 sähköpostiin anonyyminä kyselynä saatekirjeen kera. Kyselyyn vastasi 10 henkilöä, joista puolet (n=5) oli virkahenkilöitä ja puolet (n=5) luottamushenkilöitä. Juukalaiset olivat aktiivisempia vastaajia (n=7) kuin nurmeslaiset (n=3).

Vastaajien 4H-toiminnan tietämys oli tyydyttävä. Asteikolla 1–10 vastausten keskiarvo oli 6,8. Alhaisin vastaus oli 4, joten vastaajien tietämystaso ei ollut aivan huonokaan. Vain yksi vastaaja koki tuntevansa toiminnan todella hyvin, kun oli laittanut arvoksi 10.

Vastaajat pitivät kaikkia 4H-toimintoja keskimäärin erittäin tärkeinä. Keskiarvo oli 4,7 asteikolla 1–5. Tärkeimpinä pidettiin kuitenkin nuorten työllistämistä ja 4H-yritystoimintaa. Vähiten tärkeänä pidettiin kansainvälistä toimintaa, vaikka senkään tulos ei ollut huono.

Kuvio 11. Kuntakyselyn vastaajat pitivät kaikkia keskeisiä toimintoja tärkeinä.

Vastaajat arvioivat Pielisen 4H-yhdistyksen onnistuneen hyvin keskeisten 4H-toimintojen järjestämisessä. Keskiarvo oli 4,4, asteikolla 1–5. Vastaajat antoivat kuitenkin parhaat arvostukset nuorten työelämäkoulutuksista, nuorten työllistamisestä ja 4H-yritystoiminnasta. Vähiten tuttua olivat päiväleirit, kansainvälinen toiminta ja kouluyhteistyö, koska ne saivat eniten ”en osaa sanoa”-vastauksia.

4H-strategiassa olevista asioista pidettiin selkeästi tärkeimpänä nuorten työelämätaitojen kehittämistä. Toiselle sijalle pääsi metsä- ja luontokasvatus ohi yrittäjyyskasvatuksen. Kaikki strategian mukaiset asiat koettiin kuitenkin tärkeiksi, myös kestävä elämäntapa ja ruokakasvatus.

Myös kaikki kouluyhteistyö koettiin tärkeäksi. Kuitenkin työelämätaitoihin liittyvät Ajokortti työelämään-koulutukset ja Kesätyö- ja yrittäjyysinfot nousivat kärkeen.

Suurin osa (n=6) piti 4H-järjestön toimintaa ohjaavia arvoja erittäin tärkeinä. Loputkin neljä vastaajaa tärkeinä. Selkeä yksimielisyys oli kaikilla vastaajilla (n=10) 4H-yhdistyksen toiminnan uskonnollisen ja poliittisen sitoutumattomuuden tärkeydestä.

Pielisen 4H-yhdistys näyttäytyy vastaajien silmissä varsin vetovoimaisena ja positiivisena nuorisotoimijana alueellaan. Arviot olivat 8–10 asteikolla 1–10. Vastausten keskiarvo oli 9,2. Pielisen 4H-yhdistys koetaan vastaajien mielestä myös kiinnostavaksi ja yhteistyökykyiseksi kumppaniksi. Arviot olivat tässäkin 8–10 asteikolla 1–10. Myös vastausten keskiarvo oli edellisen arvion kaltainen, 9,2.

Yhteistyötä kuntien ja muiden toimijoiden kanssa pidetään tärkeänä. Tärkeimpinä pidettiin kuitenkin yhteistyötä kunnan/ kaupungin nuorisotoimen ja koulujen kanssa. Muita tärkeitä asioita olivat itsenäisesti ja kunnan kanssa toteutettavat kehittämishankkeet, yhteistyö muiden järjestöjen kanssa ja oma elinkeinotoiminta.

Yhdistykselle suunnatun kuntarahoituksen kehittymisen arvioinnissa oli selkeää hajontaa. Kaksi vastaajaa näki avustusmuotoisen rahoituksen vähenevän. Toisaalta kolme vastaajaa näki sen lisääntyvän. Yhteistyösopimusten ja ostopalveluiden nähtiin pysyvän ennallaan tai lisääntyvän. Kukaan vastaajista ei nähnyt kuntarahoituksen kuitenkaan loppuvan kokonaan tai ei nähnyt uusia rahoitusmuotoja, kuten yhteistyösopimuksia, mahdottomina.

Vastaajat näkivät Pielisen 4H-yhdistyksen tulevaisuuden keskimäärin hyvänä. Keskimääräinen arvosana oli 8,0 asteikolla 1–10. Hajontaa arvoissa oli 5–10. Kaksi vastaajaa arvioi tulevaisuuden arvosanalla 5.

Kyselyn lopussa sai antaa vapaata palautetta, kehittämissuhteita ja muita terveisiä. Kolme vastaajaa oli kirjoittanut tähän tekstilaatikkoon. Yksi vastaaja kertoi vastanneensa toiminnasta kuulemansa pohjalta. Toinen toivoi kuntakohtaisia lukuja tavoitetuista nuorista ja yhteistyön tuomista tuloksista helposti julkaistavassa ja tutustuttavassa muodossa, joita voisi jakaa myös kunnan somekanavissa. Kolmas kirjoitti positiivista palautetta:

” Toimintanne on erinomaisen hienoa huomioiden mm. kohderyhmän ikärakenteen laajuus ja maaseudun elämis- ja kansalaistaitojen opastaminen sekä harrastemahdollisuuksien lisääminen bitti-surffailun yltäkylläisyyden vaihtoehtona!”

Kyselyn analysoinnissa on huomioitu En osaa sanoa-vastaukset, joiden vaikutus on poistettu analysoinnin keskiarvolukemista.

6.3 TOWS-analyysin tulokset

TOWS-analyysin sisältö ja tulokset ovat pitkälti omaa työtäni muutamia hallituksen jäsenten lisäyksiä lukuun ottamatta. Pielisen 4H-yhdistyksen selkeitä vahvuuksia on tärkeänä pidetty ja arvostettu sääntöjen mukainen toiminta. Viestintää pidetään hyvänä. Yhdistyksen talous on toistaiseksi hyvä. Toiminnanjohtajalla on pitkä työkokemus, hankeosaamista ja hyvät verkostot. 4H-liiton kautta on käytössä tukipalveluja, digitaaliset järjestelmät ja valmista aineistoa.

Heikkouksia on yhdistyksen sijainti syntyvyyden laskusta ja väestökadosta kärsivällä alueella, jossa on pitkät välimatkat. Iso heikkous on yksi työntekijä, jolla on osaaminen. Jos tämä jättää työt syystä tai toisesta, paljon tietotaitoa häviää yhdistyksen käytöstä. Avustus pohjainen tulo rakenne on erityisen epävarma yleisen taloustilanteen heikentyessä. Toimintaa on järjestetty pitkälti palkka- tai palkkiotyönä. Vapaaehtoistoiminta on vähäistä ja näkyy lähinnä hallitus-työskentelynä. Hallitus koostuu vapaaehtoisista, joiden aika on rajallista eikä heiltä voi vaatia valtavasti.

Mahdollisuuksia kuitenkin on. Pielisen 4H:n alueella on paljon mökkiläisiä, myös lapsia ja nuoria. Alueella sijaitsee kaksi kehittyvää matkailukeskusta Koli ja Bomba, jotka tulevat työllistämään paljon ihmisiä ja tätä kautta alueelle tulee uusia asukkaita. Kuntakyselyn perusteella 4H-toiminnan rahoitus ei näy loppuvan lähiaikoina, vaikkakin siinä on epävarmuuksia. Yhteistyösopimusten mahdollisuutta ei ole tyrmätty kuntakyselyssä. Kuntayhteistyön mahdollisuuksia on siis olemassa. Kehittämishankkeiden kautta voi saada yhdistykseen lisätyövoimaa ja mahdollisuuksia elinkeinotoiminnan kehittämiseen. 4H-liiton ja toisten 4H-yhdistysten kanssa tehtävä yhteistyö on yksi mahdollisuus. Lieksan kunnalle kuuluvan Kolin alueella sekä Nurmeksien naapurikunnassa Rautavaaralla on myös 4H-toiminnan mahdollisuuksia. Palkkatuki-työllistäminenkin luo mahdollisuuksia toiminnan järjestämiseen.

Uhka on toimintaan osallistuvien lasten ja nuorten määrän vähentyminen, siitä seuraava toimintaan osallistuvien määrän lasku, mikä puolestaan johtaa rahoituksen vähenemiseen, toimihenkilön lomautuksiin ja irtisanomiseen. Inflaation myötä palkat ja kaikki kulut nousevat, mikä

on hankala yhtälö vähentyvän avustuspainoisen rahoituksen kanssa. Laajeneva Suomen harrastamisen malli koetaan uhkana pienillä paikkakunnilla, jossa lapsia ei välttämättä riitä enää järjestöjen harrastustoimintaan, kun ilmainen kouluaikainen harrastustoiminta vie harrastajat. Jäsenistön passiivisuus on myös uhka, jos ei löydy toimintaan ohjaajia. Hallitus kokee uhkaksi myös toiminnanjohtajan vaihtumisen ja uuden rekrytoinnissa epäonnistumisen.

Kun vahvuudet ja mahdollisuudet yhdistetään, syntyy analyysiin Hyödynnä menestystekijät -suunnitelma. Tässä avoin viestintä ja yhteydenpito kuntarahoittajiin toiminnasta ja taloudesta on tärkeää. Tähän kuuluneeseen yhteistyösopimuksista neuvottelu avustusten sijaan. Kehittämishankkeita kannattaa hyödyntää ja tehdä yhteistyötä myös kuntien kanssa. Sitä kautta voi löytyä vaikka uutta elinkeinotoimintaa yhdistykselle. Jäsenetuihin, erityisesti jäsenten omiin tapahtumiin, kannattaa panostaa. Jäsenistön toivomaa kesäkerhotoimintaa kannattaa lähteä kokeilemaan. Samalla voi työllistää nuoria.

Kun heikkoudet ja mahdollisuudet yhdistetään, syntyy Heikkoudet vahvuuksiksi -suunnitelma. Toiminnanjohtajan rinnalle kannattaa hankkia apu- ja työvoimaa palkkatukien, hankkeiden ja nuorten työllistämisen kautta. Näin tietotaito siirtyy eikä yhdistys ole niin heikoilla kuin yhden työntekijän varassa. Palkkatukityöllistäminen ja hankerahoitukset parantavat myös yhdistyksen taloutta.

Kun vahvuudet ja uhat yhdistetään, syntyy Uhat hallintaan -suunnitelma. Talouden hallinta on tärkeää, vaikka lomautuksin, vaikkakin se on äärimmäinen vaihtoehto, koska se sulkee pois palkkatukityöllistämisen. Nykyiset toimintamaksut ovat alhaisia, joten rahoituksen vähetessä on uskallettava nostaa maksuja. Tarvittaessa on luovuttava vähiten tuottavista toiminnoista. Kerho- ja leiriohjaajien palkkaamisessa on mahdollisuus siirtyä työ- ja sopimuksista palkkiosopimukseen, jolloin säästetään kalliissa työeläkemaksuissa. Suomen harrastamisen mallin kerhotoiminta voi olla myös tulon ja esilläolon mahdollisuus, joten mahdollisissa neuvotteluissa niistä kannattaa olla mukana.

Kun heikkoudet ja uhat yhdistetään, syntyy mahdollisen kriisitilanteen suunnitelma. Toiminnanjohtajan jäädessä pois töistä, pyydetään apua Polvijärven ja Kaavin 4H-yhdistyksistä, joiden kanssa on sovittu hätätilanteissa toiminnanjohtajan sijaistamisesta. Kriisitilanteissa ollaan yhteyksissä lähitukihenkilöön, jonka kanssa sovitaan jatkotoimenpiteistä. Toiminta rajataan selkiseksi, mikä on niillä henkilö- ja talousresursseilla mahdollista. Ryhmätoiminta järjestetään vain ilmaisissa tiloissa. Toimintamaksuja nostetaan kulujen mukaan. Toimistotilasta voidaan

luopua ja vuokrata vain varastotilaa. Mahdollinen työskentely voi tapahtua kotona tai kuntien ilmaisissa tiloissa.

6.4 Tulevaisuustyöpajatyöskentely ja sen tulokset

Paikan päällä tapahtunut työskentely sujui paremmin, kun etätyöskentelyryhmää vaivasi tekniset ongelmat. Etäryhmässä teknisiä ongelmia aiheutti huono internet-yhteys, joka pudotti kaksi osallistujaa välillä ryhmästä pois. Havainnoin työpajojen ohjaajana ryhmien työskentelyä. Seurasin jäävinä läsnä olevan ryhmän työskentelyä ja kyselin välillä viestein etäryhmän kuulumisia, mutta en mennyt käymään etätyöhuoneessa, koska halusin antaa heille työrauhan. Tekniset ongelmat veivät selkeästi etäryhmän työaikaa eikä heillä jäänyt aikaa hankeideoinnille.

Etäryhmä ei tehnyt varsinaisia omia skenaariovaihtoehtoja, vaan tarkasteli tulevaisuustaulukkoa vertikaalisesti lisääillen sinne kolmeen kohtaan asioita. Neutraaleihin muuttujiin oli lisätty lisääntyvä digitaalisuus toiminnassa. Positiivisiin muuttujiin kuului toiminnan laajentuminen ja nuorten työllistämisen lisääntyminen parempien resurssien myötä. Negatiivisiin muuttujiin toiminnan ryhmäkokojen pienentyminen, toimihenkilön vaihtuvuus ja osaavan toiminnanjohtajaresurssien saaminen.

Paikan päällä oleva ryhmä lähti työskentelemään heti tehokkaasti ja tulevaisuusajattelusta innotuttiin selkeästi jopa niin paljon, että esille tuli välillä hieman epärealistisiäkin ajatuksia. Ryhmällä syntyi vajaassa tunnissa kolme tulevaisuusskenaariota.

Ryhmä nimesi todennäköisen skenaarion nimellä Vähemmällä väellä enemmän. Lähtökohtana oli tämänhetkinen tilanne, jossa lasten ja nuorten määrä alueella vähenee, mutta ei dramaattisesti. Kunta-avustusten arveltiin vähenevän hieman. Alueen matkailun vahva kehittyminen Kollilla ja Bomballa tuo uusia asukkaita, joista löytyy uusia innovatiivisia ihmisiä 4H-toimintaan ja hallitukseen. Nykyisen toiminnanjohtajan nähtiin pysyvän tässä vaihtoehdossa töissä.

Ryhmä nimesi tavoiteltavan skenaarion nimellä Kaupungin valot sammuu. Skenaarion lähtökohtana oli kaupungistumisen megatrendin hiipuminen, mihin vaikuttaa elinkustannusten nousu ja ilmastonmuutos. Maaseutualueet koetaan turvallisiksi ja edullisiksi paikoiksi asua. Pielisen alue koetaan houkuttelevaksi ja sinne muuttaa uusia asukkaita töihin. Myös kuluttamisen ja materian arvostus laskee, mikä lisää maaseutualueiden ja itsensä työllistämisen kiinnostavuutta. Omavaraisuus nousee trendiksi ja kommuuniasuminen kiinnostaa. Väkiluku lähtee

nousuun. Uusien trendien kautta 4H koetaan kiinnostavana harrastuksena. Erityisesti 4H-yritystoiminta. Tämän kaiken seurauksena myös kuntatalous paranee ja sitä myöten myös 4H-toiminnan rahoitus.

Ryhmä nimesi uhkaavan skenaarion nimeksi Tyhjää. Kaupungistumisen megatrendi jatkuu, mikä heikentää pienten kuntien huoltosuhdetta ja taloutta. Kuntia pakkoliitetään isommiksi alueille. Lasten ja nuorten määrä vähenee kunnissa ratkaisevasti. Kunta-avustukset loppuvat 4H-toiminnalle. Kun ei ole toimintaan tulijoita, ei saada rahoituksia ja lopulta yhdistys lopetetaan. Ryhmä näki uhkaskenaariossa myös toiminnanjohtajan vaihtumisen ja uuden rekrytoinnissa epäonnistumisen.

Ryhmä ehti pohtia myös hankeidea, jonka työnimeksi syntyi Pompan Pamse. Hankkeen ideana olisi kehittää Kolin ja Bomban alueen lapsilomailijoille kerhotoimintaa, kuten monissa lämpimien maiden lomakohteissa on. Kerhotoiminnan ohjaajiksi työllistettäisiin nuoria. Toiminnan kautta saataisiin mahdollisesti myös uusia jäseniä.

Lopuksi pohdittiin yhdessä työpajatyöskentelyä. Pyysin jokaiselta kommentit. Etäryhmä tekniset haasteet nousivat esille ryhmäläisten kommentteissa. Paikan päällä olivat puolestaan tyytyväisiä lähityöskentelyyn ja kokivat etteivät olisi päässeet samoihin tuloksiin etätyöskentelyssä. Molemmat ryhmät totesivat, että aika kului nopeasti ja sitä oli niukasti tämän tyyppiseen työskentelyyn. Työpajalaiset kiittelivät ennakoaineistoa ja pitivät sitä kattavana. Työpajatyöskentely päätettiin suunnitellussa aikataulussa.

6.5 Tulevaisuusskenaarioita

Tässä kappaleessa avataan opinnäytetyön tekijän kolme omaa tulevaisuusskenaariota, jotka on tehty tulevaisuustaulukon pohjalta huomioiden tulevaisuustyöpajan tuloksia. Skenaariot on pyrittävä tekemään realistisesti erilaisiksi. Skenaariot ulottuvat viiden vuoden päähän, vuoteen 2028. Skenaarioiden määränpään rajaavat aiemmin avattu visio ja missio, joiden pohjalta 4H-toimintaa on olemassa vielä viiden vuoden päästä, mutta matkaan vaikuttavat vallitsevat maailman muutokset ja matkan varrella tehtävät päätökset. Skenaarioiden rakentaminen vaatii valintoja ja toisen henkilön toimesta voitaisiin päätyä poikkeaviin polkuihin, jolloin skenaariot rakentuisivat erilaisiksi.

Todennäköisen skenaarion ”Pielisen sitkeä 4H” lähtökohtana on tämänhetkiset ennusteet väestökehityksestä sekä vallitsevat trendit, joihin ei nähdä suuria muutoksia. Toiminta-alueen lasten ja nuorten määrä tulee laskemaan, mikä vaikuttaa jonkin verran 4H-toimintaan osallistuvien määrään. Uutta, toivottua kesäkerhotoimintaa kokeillaan, mikä lisää hieman osanottajien ja nuorisojäsenten määrää muualta tulleista kesäasukkaista, mikä puolestaan tasaa nuorisojäsenten määrän laskua. Uusi rahoituksen saava kehittämishanke tuo lisäresursseja toimintaan hanketyöntekijän ja uuden toiminnan muodossa. Hanke tukee 4H-toimintaa lisäten myös varsinaisen toiminnan näkyvyyttä ja verkostoja. Kaikki avustukset laskevat hieman johtuen valtion ja kuntien kululeikkauksista. Tämän seurauksena yhdistys joutuu nostamaan jonkun verran toimintamaksuja. Kuntien kanssa aloitetaan neuvottelut avustusten muuttamisesta yhteistyösopimuksiksi, joilla pyritään saamaan rahoitukseen paremmin vakautta ja jatkuvuutta. Yhteistyösopimukset toteutuvat muutaman vuoden kypsyttelyn jälkeen, koska 4H-toimintaa arvostetaan ja halutaan sen jatkuvan alueella. Entinen toiminnanjohtaja saadaan pidettyä töissä kokoaikaisesti, kun hänen työpanostaan jyvitetään myös kehittämishankkeen johtamiseen. Tilanne mahdollistaa myös palkkatukityöllistämisen, jota hyödynnetään aikuisten kerho- ja leiriohjaajien työllistämiseen. Toimintatulokset nousevat hieman korona-ajan notkahduksen jälkeen.

Unelmien skenaariossa ”Pielisen vahva 4H” maailman tilanne nostaa maaseudun arvostusta turvallisena ja edullisena asuinpaikkana, jonne halutaan tulla asumaan, tekemään etätöitä ja elämään omavaraisemmin. Materian arvostaminen laskee. Itse tekeminen ja erilaiset kädentaidot nousevat trendiksi. Pielisen alueella erityisesti Kolin alue luontoineen ja työmahdollisuuksineen houkuttelee uusia asukkaita, mikä heijastuu koko alueelle. Uusien asukkaiden myötä väkiluku ei laske, vaan lähtee hienoiseen nousuun. Tämän myötä myös 4H-toiminnan arvostus kasvaa entisestään ja toimintaan osallistuvien määrä kasvaa. Yhteisöllisyys nähdään tärkeänä myös nuoremmissa ikäluokissa, mikä lisää vapaaehtoistoimijoiden määrää myös 4H-toiminnassa. Kunnat näkevät järjestötyön merkityksen eikä sen rahoitusta vähennetä, vaan järjestöt nähdään osittain palvelujen tuottajina ja hankkeiden yhteistyökumppaneina. Tämän seurauksena 4H-toiminnan henkilö- ja talousresurssit paranevat alueella.

Uhkaavassa skenaariossa ”Pielisen hiljenevä 4H” kaupungistumisen megatrendi jatkuu. Nuorempi väestö muuttaa suurempiin kaupunkeihin tai niiden läheisyyteen. Toiminta-alueen maaseutukuntiin muuttaa pääasiassa eläkkeelle jääviä ihmisiä, mikä vääristää kuntien huoltosuhdetta ja heikentää taloustilannetta. Lasten ja nuorten määrä vähenee ennustettua enemmän alu-

eella, mikä vähentää 4H-toimintaan osallistuvien määrää. Kun toimintaa on vaikea saada aikaan, vähenee myös rahoitus. Rahoituksen vähetessä yhdistyksen pitää lomauttaa toiminnanjohtaja, mikä estää palkkatukityöllistämisen. Toiminnanjohtaja joudutaan irtisanomaan tai hän irtisanoutuu töistä ja yhdistys päätyy ostamaan toiminnanjohtajapalvelut toisesta 4H-yhdistyksestä. Kun vapaaehtoistyö ei kiinnosta ja ostopalveluna saadaan rajallinen määrä palveluja, toiminta vähenee. Erityisesti nuorten työllistäminen ja 4H-yritystoiminta, jotka ovat kuntien arvostamaa toimintaa. Toimintaa on, mutta sen määrä ja näkyvyys on vähäistä.

6.6 Etiikka ja luotettavuus

Opinnäytetyössä noudatetaan hyvää tieteellistä käytäntöä, mikä tarkoittaa eettisesti kestävien tiedonhankinta- ja tutkimusmenetelmien käyttöä läpi työn ideointivaiheesta tulosten julkistamiseen (Vilkkä 2021). Opinnäytetyön tiedonhankinta on perustunut alan tieteelliseen kirjallisuuteen, muihin asianmukaisiin lähteisiin sekä omien kyselytutkimusten analysointiin. Tässä opinnäytetyössä on huomioitu myös tekijänoikeuslaki. Sen mukaisesti on huomioitu toisten tekemät aineistot ja tehty merkinnät hyvän tutkimustavan ja Humanistisen ammattikorkeakoulun ohjeistuksen mukaisesti (Arene 2020). Opinnäytetyön eri vaiheista ja toimenpiteistä on kirjoitettu huolellisesti ja rehellisesti.

Ihmisiin liittyvän tutkimuksen kanssa täytyy olla erityisen huolellinen. Tässä opinnäytetyössä tehdyt kyselyt on tehty anonymisti huomioiden EU:n tietosuoja-asetus ja tietosuojalaki. Pielisen 4H-yhdistyksen tietosuojalauseke on kattanut erilliseen arvontaan liittyvät henkilötietojen keräykset. TOWS-analyysin tekoon ja tulevaisuustyöpajaan osallistuminen on tapahtunut niin, että osallistuneet eivät käy ilmi opinnäytetyössä. (Arene 2020.)

Tutkimuksen pätevyys eli validius tarkoittaa tutkimuksen kykyä mitata sitä, mitä on ollut tarkoitus mitata. Pätevyys kärsii, jos tutkittavalla on mahdollisuus ymmärtää väärin esimerkiksi kyselyn kysymykset. (Vilkkä 2021, luku Määrällisen tutkimuksen arviointi). Tätä on pyritty välttämään huolellisella kyselyjen suunnittelulla ja testaamisella.

Tutkimuksen luotettavuus eli reliaabelius tarkoittaa tutkimusten mittausten kykyä antaa ei-satumanvaraisia tuloksia eli mittaustulokset ovat toistettavia. Luotettavassa tutkimuksessa tulokset ovat samanlaiset tutkijasta riippumatta. Opinnäytetyön kyselytutkimuksen vastaajaryhmät edustavat hyvin perusjoukkoa eikä kyselyjen kysymyksissä pitäisi olla tulkinnanvaraa, joten

tutkimus on tällä perusteella kokonaisluotettava. (Vilkkä 2021, luku Määrällisen tutkimuksen arviointi).

Laadullisen tutkimuksen osalta ei voida päästä samaan toistettavuuteen kuin määrällisen tutkimuksen osalta (Vilkkä 2021, luku Laadullisen tutkimuksen arviointi). Vastaukset ja tilanteet ovat aina ainutkertaisia. Kyselyjen avoimet, laadulliset vastaukset on pystytty nostamaan esille niiden vähäisen määrän vuoksi. Tulevaisuustyöpajan havainnointi on työpajan ohjaajana toimineen opinnäytetyöntekijän oma näkemys.

7 KEHITTÄMISEHDOTUKSIA

Opinnäytetyöprosessi on tuonut esille tärkeän tulevaisuustiedon lisäksi kehittämisen paikkoja. Arvojen ja sitoutumattomuuden esillä pitäminen kaikessa toiminnassa ja yhteistyössä on tärkeää. Tältä pohjalta on hyvä jatkaa sääntöjen ja strategian mukaisen toiminnan järjestämistä. Kesätoiminnan kehittämiseen kannattaa panostaa, koska sitä kautta voidaan saada uusia jäseniä ja työllistää nuoria. Erityisesti Kolin ja Bomban alueen kesätoimintaa kannattaa pohtia vakavasti.

Kuntayhteistyö kannattaa pitää aktiivisena ja avoimena. Jalkautuminen ja yhteydenpito toiminnan kannalta keskeisten virkahenkilöiden kanssa on tärkeää. Toimintakuulumisten kertominen kasvotusten on vaikuttavampaa kuin sähköpostin lähettäminen. Keskustelu avustusten muuttamisesta yhteistyösopimuksiksi vakauttaisi yhdistyksen toiminnan suunnittelua, joten se kannattaa aloittaa heti.

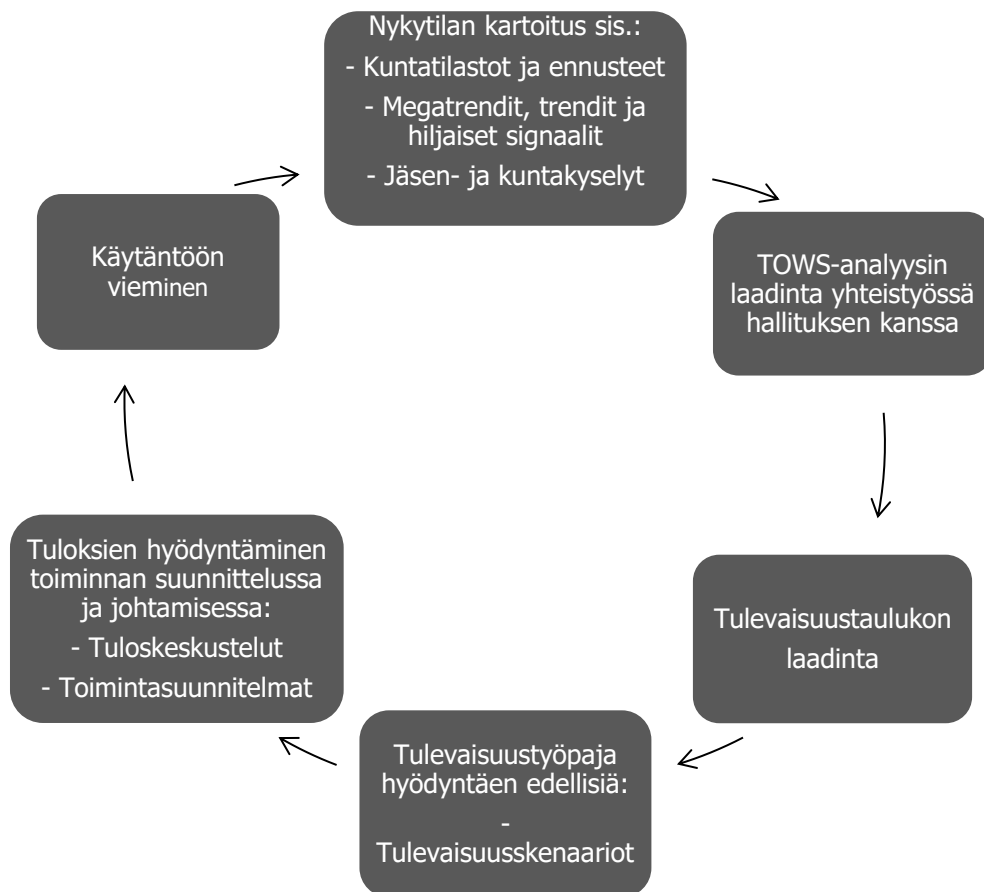
Toiminnanjohtajan rinnalle olisi tärkeä saada muita käytännön 4H-työn osaajia. Yhden työntekijän varassa oleva toiminta on haavoittuvaa, kun vapaaehtoistyö yhdistyksessä on vähäistä eikä siihen ole suuresti kiinnostusta. Hankkeita ja palkkatukia kannattaa hyödyntää tästäkin syystä. Yhdistys voisi työllistää osa-aikaisesti 16–18-vuotiaita nuoria toiminnanjohtajan työkaiveriksi hoitamaan jotain työtehtäviä. Näin kasvaisi 4H-työn osaajia nuorista.

Jäsenetuihin, erityisesti vain jäsenille suunnattuihin tapahtumiin, kannattaa budjetoida hieman rahaa. Jäsenten edullisempia toimintamaksuja kannattaa käyttää aina, kun se on mahdollista. Jäsenten osallistamiseen kannattaa myös paneutua, koska sitä kautta sitoutuu paremmin toimintaan. Yhdistyksen eri ohjausrooleissa toimiminen kiinnostaa kuitenkin monia, vaikka jäsenkysely vastauksissa huomioin vie korkein ”en ole kiinnostunut mistään tehtävistä” -pylväs.

Aktiivinen ja avoin jäsentiedotus nykyisissä tiedotuskanavissa on tärkeää. Erityisesti kotisivujen ajantasaisuus on tärkeää, koska jäsenistö pitää sitä tärkeimpänä tietokanavana. Somekanavilta ohjataan kävijöitä kotisivuille. Toimintaan ja töihin osallistuvilta nuorilta pyydetään somepostauksia entistä aktiivisemmin yhdistyksen somekanaville, jolloin saadaan nuorilta nuorille viestintää.

Ennakoinnin tarve ei vähene nopeasti ja voimakkaasti muuttuvassa maailmassa (Lind & Tormalainen 2023, 5). Ennakointiprosessi jäsenkyselyineen kannattaa uusia viimeistään viiden vuoden päästä. Suurempien muutosten ilmaantuessa mahdollisesti jo aikaisemmin. On tärkeää

seurata koko ajan ajankohtaista yhteiskunnallista tietoa ja nuoriin liittyvää tutkimustietoa. Ennakointityötä ovat myös toisten toimintamalleihin tutustuminen, vertaiskehittäminen ja opintomatkat. (Lind & Tormulainen 2023, 32). Tämän opinnäytetyön pohjalta on luotu yksi ennakointimalli, joten seuraava ennakointiprosessi sujunee jo joutuisammin. Ennakointi helpottaa strategista toiminnan johtamista ja helpottaa yhdistyksen hallituksen päätösten tekemistä.

Kuvio 12. Ennakointimalli 4H-yhdistysten käyttöön.

Yhteiskunnalliset ja globaalit muutokset kohdistuvat erityisesti lapsiin ja nuoriin. Välttämättömyys tunnistaa nuorten elämään liittyviä asioita ja ilmiöitä on erityisen tärkeää nuorisjärjestöissä. (Lind & Tormulainen 2023, 5). Tarvetta ennakointiosaamiselle on koko 4H-järjestössä. Ennakointia tehdään huomaamatta jo arjessa eri tavoin, mutta sitä ehkä tunnisteta ja toisaalta ei toteuteta systemaattisesti. Arkinen kiire lienee pahin kiusa tuotteliaalle ennakoinnille. Työaikaan tulisi kuulua palauttavia hetkiä ja tilaa olemiselle ilman tietoisia pyrkimyksiä. Näitä keinoja ovat priorisointi, tauotus, päiväunet, luonto- ja lounashetket ja keskeneräisyyden hyväksyminen. (Lind & Tormulainen 2023, 58–59.)

4H-liitto voisi järjestää ennakointiin liittyen koulutusta ja antaa malleja ennakointityöhön 4H-yhdistyksille. Valtionavustuksesta voisi jyvittää jopa pienen korvauksen ennakointiprosessin tehneelle yhdistykselle. Tätä kautta voitaisiin välttää ikäviä tilanteita yhdistyksissä, joita muutokset voivat yllättää.

4H-yhdistysten yhteistyön tarve ei varmasti vähene tulevaisuudessa. Lasten ja nuorten väheneemisestä kärsivien yhdistysten yhteistyö lienee jatkossa jopa välttämätöntä monipuolisen toiminnan tarjoamiseksi jäsenille. Yhteistyö tuo myös turvaa, jos yhdistyksissä tapahtuu toimihenkilömuutoksia. 4H-liiton tulisi kannustaa yhteistyöhön nykyistä enemmän ja antaa malleja tähän.

Jäsenistön osallistamista pitää pohtia ja kehittää. Osallistamisen ja osallisuuden kautta sitoudutaan paremmin toimintaan ja jäsenyyteen. Toimintakentän ääniä ja viestejä kannattaa kuunnella herkällä korvalla ja tarttua niihin. Nuorisojärjestönä meillä on mahdollisuus vaikuttaa nuorten kanssa tulevaisuuteen ja luoda toivoa (Lind & Tormulainen 2023, 5).

8 POHDINTA

8.1 Yhdistyksen puheenjohtajan pohdinta

Opinnäytetyön tekijä tarttui erittäin tärkeään aiheeseen ja lähti pohtimaan, millainen Pielisen 4H-yhdistyksen tulevaisuus voisi olla. 4H-järjestön säännöt ja strategia viitoittavat tietä yhdistyksen toivottuun tulevaisuuteen, ja tämä opinnäytetyö auttaa yhdistystä näkemään vallitsevan tilanteen selvemmin sekä antaa keinoja kulkea sitä kohti.

Opinnäytetyössä pohjustetaan tämänhetkistä tilannetta megatrendien, kuten kaupungistumisen ja huoltosuhteen heikkenemisen, sekä muiden nykyhetkessä havaittavien faktojen kautta. Nämä luovat ansiokkaasti viitekehyksen yhdistyksen potentiaalisten tulevaisuuskuvien visioimiselle. Selkeät kuvaukset esimerkiksi ikäluokkien pienenemisestä ja yleisistä yhdistystoiminnan haasteista auttavat hahmottamaan ne realiteetit, joissa yhdistystyötä tehdään.

Jäsenistölle ja kuntayhteistyöntekijöille tehdyn kyselytutkimuksen tulokset antoivat positiivisen kuvan yhdistyksen toiminnasta nyt ja tulevaisuudessa. Kyselyt oli toteutettu erittäin hyvin; kysymykset olivat selkeitä ja relevantteja ja vastausprosenttikin kohtuullinen. Saadut vastaukset osoittavat, että jo nykyisellään Pielisen 4H:n toimintaa pidetään hyvänä, eikä tulevaisuutta varten tarvitse tehdä isoja muutoksia; pienet hienosäädöt ja ajankohtaistamiset riittävät. Nyt, kun kyselypohja on olemassa, se voidaan jatkossa toteuttaa säännöllisin väliajoin, kuten opinnäytetyön tekijä itsekin ehdottaa.

Perinpohjaisesti ja toteutettu TOWS-analyysi selkeyttää ja sanoittaa yhdistyksen heikkoudet, vahvuudet, mahdollisuudet ja uhat selkeästi ja antaa hallitukselle oivan työkalun toimintasuunnitelmien tekoon. Uhkien ja mahdollisuuksien pohtiminen ennakoivasti auttaa myös toimimaan tehokkaammin niissä tilanteissa, joissa jokin uhka tai mahdollisuus eteemme tulee. Tulevaisuustyöpaja oli erilainen ja mielenkiintoinen tapa toimia ja siellä syntyneet kehittämisajatukset jalostuvat varmasti tavalla tai toisella todelliseksi toiminnaksi tulevaisuudessa. Kyselyn ohella jokin vastaava voisi olla yhdistyksemme ja jäsenistömme työkalu jatkossakin.

Puheenjohtajana voin olla vain kiitollinen tästä opinnäytetyöstä. Tekijä on tehnyt erinomaista työtä ja tarjoaa hallitukselle hyviä työkaluja tulevaisuuden haasteisiin. Toivottavasti joku tarttuu aiheeseen jatkossakin, ja jatkaa tässä opinnäytetyössä ansiokkaasti aloitettujen ennakointityökalujen kehittämistä koko 4H-järjestön tarpeita palvelemaan.

8.2 Opinnäytetyöntekijän pohdinta

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää Pielisen 4H-yhdistyksen tulevaisuuden mahdollisuuksia, missä mielestäni onnistuin. Tärkeimmät yhdistystä koskevat todennäköiset muutokset ja ennusteet on pitkälti selvitetty. Tilaa sai tietoa mitä jäsenistö ja kunta ajattelevat yhdistyksen toiminnasta, mitä he pitävät tärkeinä toimintoina, mitä toiveita on ja millaisena he näkevät yhdistyksen tulevaisuuden. Tulosten pohjalta on helppo lähteä jatkamaan hyväksi todettua toimintaa unohtamatta kuitenkaan sen jatkuvaa kehittämistä ja vuoropuhelun jatkamista jäsenistön ja alueen kuntien kanssa.

Opinnäytetyön aihe on ajankohtainen kompleksisessä ja kiihtyvästi muuttuvassa maailmassa. Ei riitä, että pystyy reagoimaan yllättäviin tapahtumiin. Trendeille ja yllättäville tapahtumille ei voi mitään, mutta varautumalla ja ennakoimalla ei tule niin helposti yllätetyksi sekä osaa toimia paremmin yllättävissäkin tilanteissa.

TOWS-analyysi selkeyttää yhdistyksen vahvuuksia, heikkouksia, mahdollisuuksia ja uhkia sekä tuo suunnitelmia päätöksenteon tueksi eri tilanteisiin. Tulevaisuustaulukko avaa muuttujat ja muutokset eri tilanteissa. Tulevaisuustyöpaja hyödynsi näitä työskentelyssään ja omissa skenaarioissaan. Opinnäytetyöntekijänä koostin näitä hyödyntäen kolme mahdollista tietä lähitulevaisuuteen. Tämän kaiken pohjalta ennakointia on siis tehty ja eväitä on tulevaisuuteen. Monet tulevaisuuden haasteet eivät poistu tällä työllä, mutta Pielisen 4H-yhdistyksessä ollaan tietoisempia niistä ja osataan varautua.

Selvitystyön myötä syntyi samalla myös malli ennakointityöhön erityisesti 4H-yhdistysten käyttöön. Ennakointityön malli on nyt kerran testattu ja vaatii varmasti vielä hiomista ja lisämateriaalin tuottamista. Tästä ennakointityön mallin kehittämistä saisi varmasti vielä oman opinnäytetyön.

Näen opinnäytetyöstäni olevan hyötyä muillekin haja-asutusalueella toimiville yhdistyksille. Erityisesti haja-asutusalueella toimivat muut nuorisotoimintaa järjestävät yhdistykset, kuten

Partio ja urheiluseurat, ovat muutosten ja haasteiden edessä samalla tavalla kuin 4H-yhdistykset. Ennakoinnin malli sopii soveltaen heidänkin käyttöönsä.

Tämä opinnäytetyö antaa tietoa myös Pielisen 4H-yhdistyksen toimintaa avustaville kunnille. Järjestöt tarjoavat kunnissa toimintaa hyvin pienten kuntapanostusten avulla. Hyötysuhde on hyvä. Juuan ja Nurmeksien alueella olisi hyvin vähän mitään toimintaa lapsille ja nuorille, ellei olisi yhdistyksiä ja seuroja. Kunnissa olisi tärkeää tiedostaa toimintaa järjestävien haasteet, mutta toisaalta nähdä myös yhteistyön merkitys ja mahdollisuudet. Tämä opinnäytetyö tuo näitä esille omalta toimialueeltaan, mutta kertoo niistä myös yleisesti kuntasektorille.

Opinnäytetyöprosessissa on muutamia asioita, joita olisin voinut tehdä hieman toisin. Kuntakysely olisi tarvinnut pidemmän vastausajan ja muistutusviestien lähettämisen vastaanottajille. Pienessä vastaajamäärässä muutama lisävastaus olisi voinut tuoda uusia näkökulmia. Tulevaisuustyöpajatyöskentelyyn olisi voinut pyytää ilmoittautumaan esimerkiksi jäsenkyselyn yhteydessä, jolloin mahdollisuus olisi ollut kaikille jäsenille avoin. Tulevaisuustyöpajassa puolestaan valmis työskentelylomakepohja olisi helpottanut työpajalaisten työskentelyä ja rajannut sitä. Tulevaisuustyöpajan aika olisi pitänyt olla pidempi. Ainakin kaksi tuntia, vaikka oli kyse arki-illasta. Jo puoli tuntia lisäaikaa olisi vienyt pahimman kiireen työskentelystä. Tekemällä oppii myös opinnäytetyötä tehdessä ja seuraavan kerran osaa huomioida monia asioita paremmin.

Arkisessa järjestötyössä jää harvoin aikaa tulevaisuuden selvittämiseksi ja pohtimiseksi. Kolmen vuoden strategiakausi on pisin aikajänne toiminnan suunnittelussa. Siihen liittyen käydään tuloskeskustelut ja laaditaan toimintasuunnitelmat vuodeksi eteenpäin. Järjestön sisällä jää helposti omaan ”kuplaansa”, jossa olettaa toisten näkevän saman kuin itse. Yhdistyksissä olisi tämän vuoksi tarpeellista tietää myös jäsenistön ja kuntarahojattajien näkemykset näihin liittyen eikä toimia oletusten varassa.

Jäsenkyselyt ovat pintapuolista osallistamista, mutta sitä kautta saadaan tärkeää tietoa oikeiden ratkaisujen tekemiseksi sekä tietoa onko toiminta vastannut tarpeisiin. Jäsen- ja kuntakyselyt tulisi olla osa yhdistysten toimintaa tarpeen mukaan, mutta vähintään kerran viiteen vuoteen. 4H-liiton tulisi kannustaa tähän ja tehdä valmiskyselymalli, jota yhdistykset voisivat muokata käyttöönsä.

Opinnäytetyön aihe-ehdotus hyväksyttiin 22.9.2022, mutta varsinainen opinnäytetyön tekeminen alkoi vuosien 2022 ja 2023 vaihteessa. Opinnäytetyösuunnitelma ja aikataulusuunnitelma

hyväksyttiin 11.1.2023. Opinnäytetyö syntyi toimenpiteineen melko nopeassa tahdissa tuosta eteenpäin.

Itse opinnäytetyön tekeminen oli innostavaa. Tulevaisuus ja ennakointi ovat kiehtovia asioita. Niistä oli suorastaan hauska etsiä relevanttia tietoa. Koin omaan työhöni liittyvän aiheen myös tärkeäksi. Innostavasta aiheestaan huolimatta opinnäytetyö on vaatinut kovasti työtä ja hiomista sekä paneutumista myös vähemmän innostaviin asioihin. Olen oppinut tätä opinnäytetyötä tekemällä tietoja ja taitoja, joita uskon tarvitsevani tulevaisuudessakin. Tulevaisuuden tutkimus on alkanut kiinnostaa myös entistä enemmän.

LÄHTEET

- Aalto, Hanna-Kaisa & Heikkilä, Katariina & Keski-Pukkila, Pasi & Mäki, Maija & Pöllänen, Markus 2022. Tulevaisuuden tutkimus tutuksi -perusteita ja menetelmiä. Tulevaisuuden tutkimuksen Verkostoakatemia julkaisuja 1/2022. Turun yliopisto. Viitattu 19.3.2023. <https://tututopi.files.wordpress.com/2022/03/tva-1-2022.pdf>
- Arene ry 2020. Ammattikorkeakoulujen opinnäytetöiden eettiset suositukset. Viitattu 3.4.2023. <https://www.arene.fi/wp-content/uploads/Raportit/2020/AMMATTIKORKEAKOULU-JEN%20OPINN%C3%84YTET%C3%96IDEN%20EETTISET%20SUOSITUK-SET%202020.pdf? t=1578480382>
- Global 4-H Network Summit 2023. 4-H around the world. Viitattu 14.4.2023. <https://global-4-h-network.com/4h-global/>
- Hautio, Minna & Kobor-Laitinen, Zita 2022. Määrällinen tutkimus, osa 2. Luentoaineisto. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Viitattu 7.4.2023.
- Hautio, Minna & Simola, Mari 2022. Milloin ja mihin kvantitatiivisia menetelmiä tarvitaan kehittämistyössä? Luentoaineisto. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Viitattu 1.1.2023. <https://www.youtube.com/watch?v=0R3KdMZvgTk>
- Heikkala, Juha 2014. Tulevaisuusnavigaattori. Viitattu 29.12.2022. <https://www.heikkalaconsulting.fi/uploads/1/0/7/4/107444887/tulevaisuusnavigaattori.pdf>
- Hiltunen, Elina 2012. Matkaopas tulevaisuuteen. Helsinki: Talemstum.
- Hiltunen, Elina 2017. Mitä tulevaisuuden asiakas haluaa. Trendit ja ilmiöt. Jyväskylä: Docendo Oy.
- Hirsjärvi, Sirkka & Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula 2009. Tutki ja kirjoita. 15. uudistettu painos. Hämeenlinna: Kariston kirjapaino Oy.
- Huttu, Sari & Lind, Kimmo 2022. Järjestöt tulevaisuuden tiekarttoja piirtämässä. Osaamiskeskus Kentauri. Viitattu 28.12.2022. <https://kentauri.fi/jarjestot-tulevaisuuden-tiekarttoja-piirtamassa/>
- Isola, Anna-Maria & Kaartinen, Heidi & Leeman, Lars & Lääperi, Raija & Schneider, Taina & Valtari, Sanna & Keto-Tokoi, Anna 2017. Mitä osallisuus on? Osallisuuden viitekehystä rakentamassa. Helsinki: Työpaperi 33/2017. THL. Viitattu 20.1.2023. https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/135356/URN_ISBN_978-952-302-917-0.pdf?sequence=1
- Juuan kunta 2022. Talousarvio 2023 ja taloussuunnitelma 2024–2025. Viitattu 29.12.2022. <https://www.juuka.fi/documents/9385248/0/Talousarviokirja+2023+ja+Tavoitteet+2024-2025.pdf/8cd048d1-99e2-b15e-abd6-6d56a060056e>
- Kaunistmaa, Pekka 2022. Harrastus- ja järjestötoiminnan merkitys nuorten elämässä. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Julkaisuja, 142. Viitattu 9.3.2023. <https://www.humak.fi/wp-content/uploads/2022/04/harrastus-ja-jarjestotoiminnan-merkitys-nuorten-elamassa.pdf>
- Kuhmonen, Tuomas & Luoto, Liisa & Turunen, Jenny 2014. Nuorten tulevaisuuskuvat maaseudun kehittämisen lähtökohtana. Tulevaisuuden tutkimuskeskus TUTU-julkaisuja 2/2014.

- Laakso, Anne 2016. Tulevaisuustyöpajatyöskentelyn metodiopas. Hämeen ammattikorkeakoulun julkaisuja. Viitattu 19.3.2023. <https://www.hamk.fi/wp-content/uploads/2018/07/N%C3%84KY-k%C3%A4sitteit%C3%A4-ja-metodeja.pdf>
- Lampinen, Jouni 2022. Helsingin kaupunki kärsi ison muuttotappion koronavaikeiden aikana. Kuntalehti 31.5.2022. Viitattu 31.12.2022. <https://kuntalehti.fi/uutiset/helsingin-kaupunki-karsi-ison-muuttotappion-koronavaikeiden-aikana-lopen-kunnassa-uskotaan-ennusteita-suotuisampaan-kehitykseen/>
- Lind, Kimmo & Tormulainen, Aino 2023. Miksi ennakoita? Näkökulmia ja menetelmiä nuorisjärjestöjen ennakointiin. Humanistisen ammattikorkeakoulun julkaisuja, 159. Viitattu 7.4.2023. <https://www.humak.fi/wp-content/uploads/2023/04/miksi-ennakoita-lind-tormulainen-kentauri-humak-2023.pdf>
- Lindholm, Arto 2019. Tutkimuskyselyn tekeminen Webropol-ohjelmalla. Viitattu 10.2.2023. <https://www.youtube.com/watch?v=5YIrwiWkW7I>
- Miettinen, Ville 2020. Aluetutkija Timo Aro: Vain vieraskieliset pelastavat kuntien väestökehityksen. Kuntalehti 8.6.2020. Viitattu 31.12.2022. <https://kuntalehti.fi/uutiset/talous/aluetutkija-timo-aro-vain-vieraskieliset-pelastavat-kuntien-vaestokehityksen/>
- Mäenpää, Pasi & Faehnle, Maija. Nousussa nyt: neljäs sektori. Kansalaisfoorumi verkkolehti 22.4.2021. Viitattu 20.1.2023. <https://kansalaisyhteiskunta.fi/verkkolehti/nousussa-nyt-neljas-sektori/>
- Pohjois-Karjalan maakuntaliitto 2022. Väestö ja yhteiskunta. Viitattu 29.12.2022. <https://pohjois-karjala.fi/2022/04/vaestoennuste/>
- Pohjois-Karjalan 4H-piiri 1994. Toimintakertomus 1994.
- Ruralization 2022. Rural trends. The project Ruralization. Viitattu 10.2.2023. <https://ruraltrends.eu/>
- Rural Youth Europe 2023. What is RYEurope? Viitattu 14.4.2023. <https://www.ruraleyouth-europe.com/about/>
- Suomen 4H-liitto 2022. Arvot ja kasvatustajattelu. Viitattu 20.1.2023. <https://4h.fi/4h-jarjesto/jarjeston-toiminta/arvot-ja-kasvatustajattelu/>
- Suomen 4H-liitto 2022. 4H-järjestö. Viitattu 22.1.2023. <https://4h.fi/4h-jarjesto/>
- Suomen 4H-liitto 2022. Kansainvälinen yhteistyö. Viitattu 22.1.2023. <https://4h.fi/4h-jarjesto/jarjeston-toiminta/kansainvalisyys-ja-klubit/kansainvalinen-yhteistyö/>
- Suomen 4H-liitto 2022. Strategia. Viitattu 28.12.2022. <https://4h.fi/4h-jarjesto/jarjeston-toiminta/strategia/>
- Tilastokeskus 1994. Väkiluku kunnittain ja suuruusjärjestyksessä 31.12.1994. Viitattu 29.12.2022. https://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/158290/xvaksu_199400_1995_dig.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Toikkanen, Petri 2021. Tulevaisuuden näkymät järjestöissä –luento. Viitattu 29.12.2022. <https://www.youtube.com/watch?v=GStJNuY9FDg>

- Toikko, Timo & Rantanen, Teemu 2009. Tutkimuksellinen kehittämistoiminta. 3. korjattu painos. Tampere Yliopistopaino Oy.
- Valtaoja, Esko. Minne työ vie -luento. Pielisen Karjalan Tulevaisuusfoorumi, 7.11.2019, Nurmes.
- Vilka, Hanna 2021. Tutki ja kehitä. (e-kirja.) Jyväskylä: PS-kustannus.
- Vuorinen, Tero 2014. Strategiakirja 20 työkalua. 2. painos. Viro: Talentum.
- Yhdistyksen säännöt 2018. Pielisen 4H-yhdistys. Patentti- ja rekisterihallitus. Ei julkaistu.

LIITTEET

JÄSENUUTISKIRJEEN SAATE

Toivon, että sinulla olisi **5–10 minuuttia aikaa kehittää Pielisen 4H-yhdistystä!**

Alla linkki jäsenkyselyymme, joka on osa toiminnanjohtaja Pirjon yhteisöpedagogiopintojen opinnäytetyötä. Kyselyyn voivat vastata kaikki jäsenemme ja jäsenten huoltajat. Tässä kolme syytä, miksi sinun kannattaa vastata tähän kyselyyn:

1. Pääset vaikuttamaan toimintaan! Kysely sisältää 20 yhdistyksemme toimintaan liittyvää kysymystä, joihin vastaat nopeasti.
2. **Vastaajien kesken arvotaan 40 euron S-lahjakortti**, jolla voit käydä syömässä hyvin vaikka kaverin kanssa.
3. Mikä tärkeintä: vastaustesi perusteella kehitämme toimintaamme!

Kysely on täysin **anonyymi** (ei voida tunnistaa vastaajia). Siihen voi vastata vain kerran. Kysely ohjautuu täyttämisen jälkeen kotisivuillemme, jossa voit täyttää arvontalomakkeen. **Voittajalle ilmoitetaan henkilökohtaisesti** ja voittajan nimi laitetaan myös kotisivuillemme, ellei sitä kielletä arvontalomakkeessa.

Kyselytutkimuksen tulokset julkaistaan kevään 2023 aikana kotisivuillamme. Ne näkyvät myös osana Pirjon opinnäytetyötä, kunhan se valmistuu. Kotisivuille lisätään linkki opinnäytetyöhön.

Kyselyyn vastaamisaika päättyy 20.2.2023.

<https://link.webpolsurveys.com/S/F88E319EFB7C97CE>

4H Pielinen

Kysely Pielisen 4H-yhdistyksen jäsenille ja heidän huoltajille 2023

Pakolliset kysymykset merkitty tähdellä (*)

1. Olen *

- alle 13-vuotias nuorisojäsen
 13-17-vuotias nuorisojäsen
 18-28-vuotias nuorisojäsen
 nuorisojäsenen/-jäsenten huoltaja
 yli 28-vuotias aikuisjäsen tai kannattajajäsen

2. Asuinpaikkani on *

- Juuka
 Nurmes (sisältää Valtimon pitäjän)
 Muu

Toimintamme

3. Kuinka tärkeänä pidät keskeisiä toimintojamme? (Laita täppä mielipidettäsi vastaavaan kohtaan; jos et osaa kertoa mielipidettäsi, jätä täppä laittamatta)

	1 Ei ollenkaan tärkeä	2 Hieman tärkeä	3 Melko tärkeä	4 Tärkeä	5 Erittäin tärkeä
Kerhotoiminta	☐	☐	☐	☐	☐
Päiväleirit	☐	☐	☐	☐	☐
Nuorten työelämäkoulutukset	☐	☐	☐	☐	☐
Nuorten työllistäminen	☐	☐	☐	☐	☐
4H-yritystoiminta	☐	☐	☐	☐	☐
Kansainvälinen toiminta	☐	☐	☐	☐	☐

	1 Ei ollenkaan tärkeä	2 Hieman tärkeä	3 Melko tärkeä	4 Tärkeä	5 Erittäin tärkeä
Kouluysteistyö	☐	☐	☐	☐	☐

4. Kuinka olemme onnistuneet keskeisten toimintojen järjestämisessä? (Laita täppä mielipidettäsi vastaavaan kohtaan; jos et osaa kertoa mielipidettäsi, jätä täppä laittamatta)

	1 Huonosti	2 Välttävästi	3 Tyydyttävästi	4 Hyvin	5 Erittäin hyvin
Kerhotoiminta	☐	☐	☐	☐	☐
Päiväleirit	☐	☐	☐	☐	☐
Nuorten työelämäkoulutukset	☐	☐	☐	☐	☐
Nuorten työllistäminen	☐	☐	☐	☐	☐
4H-yrittöiminta	☐	☐	☐	☐	☐
Kansainvälinen toiminta	☐	☐	☐	☐	☐
Kouluysteistyö	☐	☐	☐	☐	☐

5. Millaista kerhotoimintaa toivot? (voit valita useamman vaihtoehdon)

- Kerhotoimintaa kouluvuoden ajan syksystä kevääseen
- Lyhyempi kestoista kerhotoimintaa esim. 10 kerhokertaa
- Kesäkerhotoimintaa
- Teemakerhoja; mitä: _____
- Monitoimikerhoja
- Kerhoja sivukylillä; millä kylällä: _____
- Jotain muuta, mitä: _____

6. Mitä kerhoja toivot järjestettävän? (voit valita useamman vaihtoehdon)

- Kokkikerhoja
- Eläinkerhoja
- Moottorikerhoja
- Tanssikerhoja
- Poni-hevoskerhoja
- Kädentaitokerhoja
- Kepparikerhoja

-
- Luontokerhoja
- Eräkerhoja
- Liikuntakerhoja
- Monitoimikerhoja
- Klubitoimintaa yli 13-vuotiaille
- Muuta, mitä: _____

* Strategia tarkoittaa suunnitelmaa, jolla on päämäärä.

7. Kuinka tärkeänä pidät näitä *4H-strategian mukaisia asioita? (Laita täppä mielipidettäsi vastaavaan kohtaan; jos et osaa kertoa mielipidettäsi, jätä täppä laittamatta)

	1 Ei ollenkaan tärkeä	2 Hieman tärkeä	3 Melko tärkeä	4 Tärkeä	5 Erittäin tärkeä
Ruokakasvatus	☐	☐	☐	☐	☐
Metsä- ja luontotoiminta	☐	☐	☐	☐	☐
Kädentaitojen opettelu	☐	☐	☐	☐	☐
Kestävä elämäntapa	☐	☐	☐	☐	☐
Työelämätaidot	☐	☐	☐	☐	☐
Yrittäjyyskasvatus	☐	☐	☐	☐	☐

8. Mitä toimintaa toivot yhdistyksemme järjestävän?

Tiedotus

9. Mitä kautta haluat saada tietoa toiminnastamme? (Voit valita useamman vaihtoehdon)

- Kotisivut pielinen.4h.fi
- Facebook-sivumme @4hpielinen

-
- Instagram-tilimme @4bpielinen
 - Whatsapp-viesti
 - Whatsapp-ryhmä
 - Paikallislehti
 - Ilmoitustaulu
 - Uutiskirje sähköpostiin
 - Sähköposti
 - Kouluyhteistyön kautta, kuten erilaiset teemapäivät
 - Jostain muualta, mistä: _____

10. Kuinka hyvin olemme onnistuneet tiedottamisessa?

- Erittäin hyvin
- Hyvin
- Tyydyttävästi
- Välttävästi
- Huonosti

11. Voit perustella miksi olemme onnistuneet tai epäonnistuneet tiedottamisessa.

Arvomaailma

* 4H-järjestön arvomaailma kiteytyy neljään alunperin englantilaiseen H-alkuiseen sanaan: Harkinta, harjaannus, hyvyys, hyvinvointi.

12. Kuinka tärkeänä pidät toimintaamme ohjaavia *4H-arvoja? (Laita täppä mielipidettäsi vastaavaan kohtaan; jos et osaa kertoa mielipidettäsi, jätä täppä laittamatta)

- Erittäin tärkeinä

- Tärkeinä
- Melko tärkeinä
- Hieman tärkeinä
- En ollenkaan tärkeinä

13. Kuinka tärkeänä pidät sitä, että 4H-toiminta on poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumatonta? (Laita täppä mielipidettäsi vastaavaan kohtaan; jos et osaa kertoa mielipidettäsi, jätä täppä laittamatta)

- Erittäin tärkeinä
- Tärkeinä
- Melko tärkeinä
- Hieman tärkeinä
- Ei ollenkaan tärkeinä

14. Onko Pielisen 4H positiivinen ja vetovoimainen nuorisotoimija alueellaan?

- Kyllä
- Ei
- En osaa sanoa

Jäsenyys

15. Olen jäsenenä (voit valita useamman vaihtoehdon)

- Koska haluan tukea 4H-yhdistyksen toimintaa.
- Koska on pakko olla jäsen, että voi osallistua johonkin tiettyyn toimintaan.
- Koska jäsenenä saan enemmän toimintaa ja etuja kuin ei-jäsenenä.
- Jäsenetujen vuoksi.
- Koska vanhemmat maksavat jäsenmaksun.
- Jonkun muun asian vuoksi; minkä: _____
- En tiennyt olevani jäsen.

16. Ovatko jäsenetumme riittäviä ja houkuttelevia?

- Kyllä

- Ei
- En osaa sanoa
- En ole tutustunut

17. Hyviä jäsenetuja ovat (voit valita useamman vaihtoehdon)

- ilmaiset retket ja toimintapäivät
- alemmat osallistumismaksut
- ilmaiset tai edulliset välinelainat
- jäsenalennukset yritysten tuotteissa tai palveluissa
- muu; mikä: _____

18. Oletko kiinnostunut toimimaan seuraavissa tehtävissä? (Voit valita useamman vaihtoehdon)

- Kerhohjaajana
- Leiriohjaajana
- Kouluttajana (nuorten työelämäkoulutukset)
- 4H-yrittäjän ohjaajana
- Hallituksen jäsenenä
- Nuorten kansainvälisen vaihdon ohjaajana (yli 18-v.)
- Vähtoperheenä 4H-vaihdokille
- Jossain lyhyessä projektituonteisessa tehtävässä
- En ole kiinnostunut mistään edellä mainituista tehtävistä

Tulevaisuus

19. Millaisena näet Pielisen 4H-yhdistyksen tulevaisuuden?

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Erittäin haasteellisenä	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Erittäin hyvänä

20. Tässä viimeisessä kohdassa voit antaa kehittämisideoita ja kertoa muita terveisiä toimintaamme liittyen.

KUNTAKYSELYN SAATEKIRJE

Hyvä Vastaanottaja!

Toivon, että sinulla olisi 5–10 minuuttia aikaa kehittää paikallista 4H-nuorisotyötä vastaamalla Pielisen 4H:n kuntakyselyyn Juuassa ja Nurmeksessa.

Tämä kysely on lähetetty 4H-toiminnan kannalta keskeisille virka- ja luottamushenkilöille. Kyselyllä kartoitetaan paikallisten kuntatoimijoiden näkemyksiä paikallisesta 4H-toiminnasta ja näkemyksiä sen tulevaisuudesta. Vastaaminen tapahtuu anonyymisti eli vastauksia ja vastaajia ei voi tunnistaa eikä yhdistää. Kyselyssä on 15 kysymystä, jotka ovat yhtä vaille monivalintakysymyksiä. Kysely ei sisällä pakollisia kysymyksiä, joten jos johonkin ei osaa tai ei halua vastata, kyselyn kohdan voi jättää vastaamatta.

Kysely on osa minun, 4H-toimarin, yhteisöpedagogiopintojen opinnäytetyötä. Kyselytutkimuksen tulokset julkaistaan yhdistyksen kotisivuilla kevään 2023 aikana. Ne näkyvät myös osana opinnäytetyötä, jonka linkki tulee yhdistyksen kotisivuille valmistumisen jälkeen. Vastausaikaa on torstaihin 2.3.2023 saakka. Linkki kyselyyn löytyy tämän viestin lopusta.

Yhteistyöterveisin Pirjo Hämynen, Pielisen 4H-yhdistyksen toiminnanjohtaja

4H Pielinen

Kysely kuntaedustajille Juuassa ja Nurmeksessa

1. Olen

- virkahenkilö
 luottamushenkilö

2. Edustan kyselyssä

- Juuan kuntaa
 Nurmeksien kaupunkia

3. Kuinka paljon koet tietäväsi Pielisen 4H-yhdistyksen toiminnasta?

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
 En mitään Erittäin paljon

Toiminta

4. Kuinka tärkeinä pidät keskeisiä toimintojamme kunnan/ kaupungin kannalta?

	1 Ei ollenkaan tärkeä	2 Hieman tärkeä	3 Melko tärkeä	4 Tärkeä	5 Erittäin tärkeä	6 En osaa sanoa
Kerhotoiminta	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Päiväleirit toiminta	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Nuorten työelämäkoulutukset	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Nuorten työllistäminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4H-yritystoiminta	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kansainvälinen toiminta	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kouluyhteistyö	☐	☐	☐	☐	☐	☐

5. Kuinka olemme mielestäsi onnistuneet keskeisten toimintojen järjestämisessä?

	1 Huonosti	2 Välttävästi	3 Tyydyttävästi	4 Hyvin	5 Erittäin hyvin	6 En osaa sanoa
Kerhotoiminta	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Päiväleiritoiminta	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Nuorten työelämäkoulutukset	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Nuorten työllistäminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4H-yrittäjätoiminta	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kansainvälinen toiminta	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Koulu yhteistyö	☐	☐	☐	☐	☐	☐

6. Kuinka tärkeinä pidät kunnan/ kaupungin kannalta näitä 4H-strategian mukaisia asioita?

	1 Ei ollenkaan tärkeä	2 Hieman tärkeä	3 Melko tärkeä	4 Tärkeä	5 Erittäin tärkeä	6 En osaa sanoa
Ruokakasvatus	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Metsä- ja luontokasvatus	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kestävä elämäntapa	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Työelämätaidot	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Yrittäjyyskasvatus	☐	☐	☐	☐	☐	☐

7. Mitä seuraavista koulu yhteistyömuodoista pidät tärkeinä?

	1 Ei ollenkaan tärkeä	2 Hieman tärkeä	3 Melko tärkeä	4 Tärkeä	5 Erittäin tärkeä	6 En osaa sanoa
Metsäpäivät	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kesätyö- ja yritysinfot yläkoululaisille ja lukiolaisille	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Yrittäjyyspäivät 9-luokkalaisille	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ajokortti työelämään -koulutukset (työn haku, työelämätaidot)	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Arvot

4H-järjestön arvomaailma kiteytyy neljään alunperin englantilaiseen H-alkuiseen sanaan: Harkinta, harjaannus, hyvyys, hyvinvointi.

8. Kuinka tärkeinä pidät toimintaamme ohjaavia 4H-arvoja?

-
- Erittäin tärkeinä
 Tärkeinä
 En osaa sanoa
 Ei niin tärkeinä
 Ei ollenkaan tärkeinä

9. Kuinka tärkeinä pidät sitä, että 4H-toiminta on poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumatonta?

- Erittäin tärkeinä
 Tärkeinä
 En osaa sanoa
 Ei niin tärkeinä
 Ei ollenkaan tärkeinä

Tulevaisuus

10. 4H-strategian tavoitteena on, että olemme vetovoimainen ja positiivinen nuorisotoimija. Olemmeko sitä?

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Ei ollenkaan Erittäin paljon

11. 4H-strategian mukaan tavoitteenamme on olla kiinnostava ja yhteistyökykyinen kumppani. Olemmeko sitä?

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Ei ollenkaan Erittäin paljon

12. Arvioi seuraavia väittämiä.

	1 Ei ollenkaan tärkeää	2 Hieman tärkeää	3 Melko tärkeää	4 Tärkeää	5 Erittäin tärkeää
Pielisen 4H hakee ja toteuttaa erilaisia kehittämishankkeita itsenäisesti.	☐	☐	☐	☐	☐
Pielisen 4H hakee ja toteuttaa erilaisia kehittämishankkeita yhteistyössä kunnan/kaupungin kanssa.	☐	☐	☐	☐	☐

	1 Ei ollenkaan tärkeää	2 Hieman tärkeää	3 Melko tärkeää	4 Tärkeää	5 Erittäin tärkeää
Pielisen 4H tekee yhteistyötä kunnan/ kaupungin nuorisotoimen kanssa.	☐	☐	☐	☐	☐
Pielisen 4H tekee yhteistyötä alueensa koulujen kanssa.	☐	☐	☐	☐	☐
Pielisen 4H:lla on elinkeinotoimintaa nuorisotoiminnan rahoittamiseksi.	☐	☐	☐	☐	☐
Pielisen 4H tekee yhteistyötä alueensa muiden järjestöjen kanssa.	☐	☐	☐	☐	☐

13. Arvioi 4H-toiminnan kuntarahoituksen kehittymistä lähitulevaisuudessa (seuraavat viisi vuotta)

	1 Loppuu tai ei ole edes mahdollista	2 Vähenee	3 Pysyy ennallaan	4 Lisääntyy hieman	5 Lisääntyy
Avustusmuotoinen rahoitus	☐	☐	☐	☐	☐
Yhteistyösopimustyyppinen rahoitus	☐	☐	☐	☐	☐
Ostopalvelut	☐	☐	☐	☐	☐
Muu; mikä: _____	☐	☐	☐	☐	☐

14. Millaiseksi arvioit Pielisen 4H-yhdistyksen tulevaisuuden kunnan edustajan silmin?

	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Erittäin haasteellinen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Erittäin hyvä

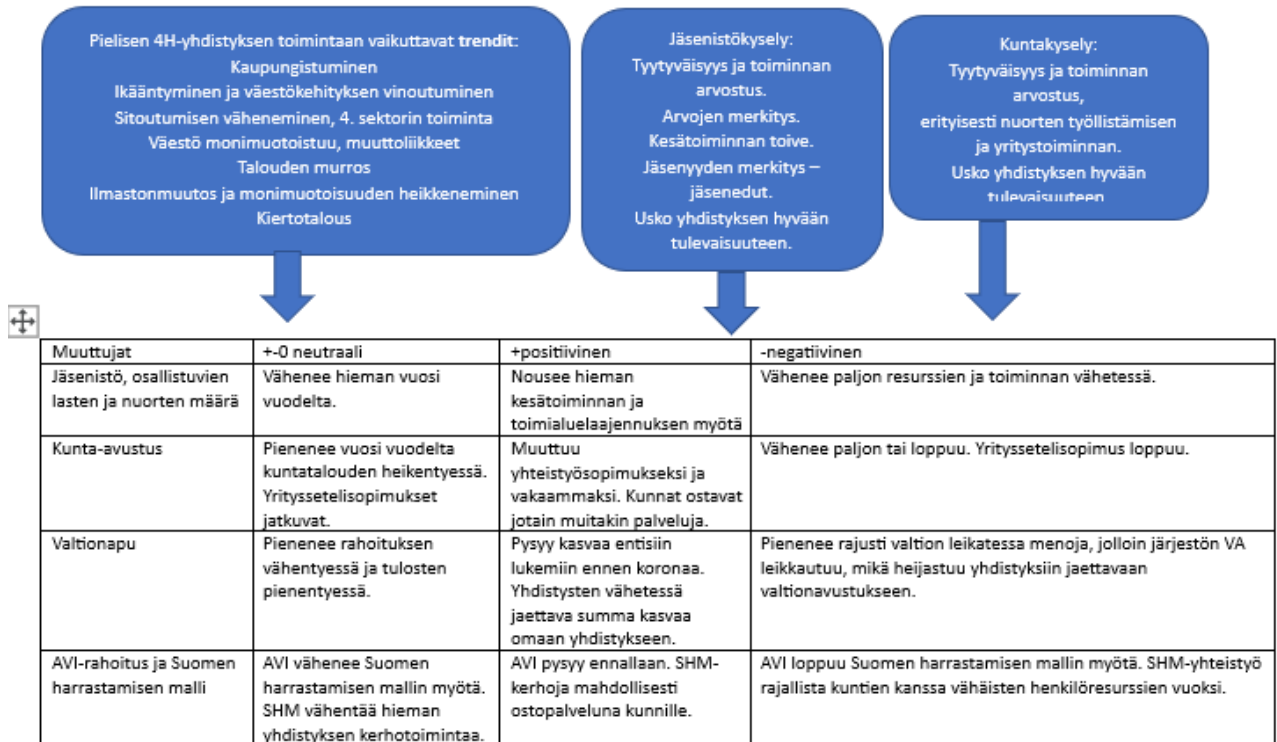
15. Lopuksi voit kertoa perusteluja edellisiin vastauksiin, toiveita 4H-toiminnalle, kehittämisideoita, palautetta ja muita terveisiä.

TOWS-analyysi Pielisen 4H-yhdistyksestä

	<p>VAHVUUDET:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Hyvä maine, arvostettu toiminta jäsenistön ja kuntien mielestä (arvot ja riippumattomuus) -Hyvä kuntayhteistyö -4H-yrittäjyys ja nuorten työllistäminen erityisen arvostettua -Hyvä, sääntöjen mukainen perustoiminta -Toiminnanjohtaja, jolla hyvä osaaminen ja hyvät verkostot alueella -Hyvä taloustilanne (tällä hetkellä) -Useampi taloudellinen tukijalka -Jäsenistö ja kunnat näkevät yhdistyksen tulevaisuuden hyvänä -Suurin osa mukana vielä jäseninä -Avoin ja läpinäkyvä toiminta -Hyvä viestintä (jäsenistön mielestä) 	<p>HEIKKOUEDET:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Yksi varsinainen työntekijä, jolla osaaminen -Sijainti syntyvyyden laskusta ja väestökadosta olevalla alueella -Pitkät välimatkat -Talous avustuspohjainen -Ei taloudellista puskuria, säästöjä eikä sijoituksia -Hallitus koostuu vapaaehtoisista, joilla aika ja/ tai osaaminen rajallista 4H-toimintaan -Negatiivinen kierre on jo alkanut, kun jäsenmäärä ja toimintatulokset ovat laskeneet ja sitä myöten valtionavustus on pienentynyt -Juuan kunnan avustus on laskenut 22 % vuodelle 2023 (11 500 € → 9 000 €) -Ei paljon vapaaehtoistoimintaa; toiminta pyörii rahalla
<p>MAHDOLLISUUDET:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Kesäasukkaat & kesätoiminta → uusia jäseniä -Omien tai yhteistyössä tehtävien kehittämishankkeiden kautta elinkeinotoimintaa ja työntekijäresursseja -Kunta-avustukset yhteistyösopimuksiksi tai ostopalvelusopimuksiksi -Palkkatuen hyödyntäminen työntekijöiden työllistämiseksi -Kerho- ja leiriohjaajien työsopimuksista VIP-palkkioihin siirtyminen, jolloin säästetään TYEL-maksuissa -Helppi-sovelluksen käyttöönotto lisää nuorten työllistämistä, kunhan se saadaan toimivaksi -Yhteistyö läheisten nuorisokeskusten ja muiden yhdistysten kanssa -4H-liitolle tuotettavat ostopalvelut tai hanketyöt -Koli ja Rautavaara uusina toiminta-alueina 	<p>Hyödynnä menestystekijät -suunnitelma:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Avoin viestintä ja yhteydenpito toiminnasta ja taloudesta kuntiin päin -Neuotellaan kuntien kanssa yhteistyösopimuksista avustusten sijaan -Kesätoiminnan kehittäminen: kerhoja ja toimintapäiviä -Kehittämishankkeiden hyödyntäminen -Soveltuvan elinkeinotoiminnan kehittäminen tueksi -Palkkatukityöllistäminen -Jäsenetuina retki- ja toimintapäiviä, jotka tilastoidaan leiripäivinä -Matkailun ohjelmalvelut, joihin työllistetään myös nuoria 	<p>Heikkoudet vahvuuksiksi -suunnitelma:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Palkkatukien ja hankkeiden kautta työntekijäresursseja, osaamista ja tuloksia lisää -Yli 17-vuotiaiden nuorten hyödyntäminen toiminnanjohtajan apu-työvoimana tarvittaessa
<ul style="list-style-type: none"> -Yhteistyö toisten 4H-yhdistysten kanssa -Kolin ja Bomban matkailun kehittyminen 		
<p>UHAT:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Lasten ja nuorten määrän lasku -Kunta-avustusten lasku -Valtionavustuksen lasku -Negatiivinen kierre pahenee, josta seuraa toiminnanjohtajan lomautuksia -Toiminnanjohtajan jaksaminen ja irtisanoutuminen -Hallitukselle kaatuu toimintavastuita, josta seuraa hallitusväsymystä -Uuden työntekijän rekrytointi epäonnistuu -Palkat, tilavuokrat ja kustannukset nousevat -Ei osata nostaa palveluiden hintoja -Ei osata luopua jostain toiminnasta -Harrastamisen Suomen malli syö yhdistyksen kerhotoimintaa -Jäsenistön passiivisuus; halutaan toimintaa, muttei olla valmiita tekemään itse mitään 	<p>Uhat hallintaan -suunnitelma:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Talouden hallinta ja kunnossa pitäminen, vaikka lomautuksiin -Nostetaan maksuja ja luovutaan vähiten tuottavista toiminnoista -Toiminnanjohtajan jaksamisesta huolehtiminen; tavoitteet työntekijän mukaan -Kasvatetaan toiminnanjohtajan rinnalle muita työn osaajia -Ollaan mukana neuvotteluissa Harrastamisen Suomen mallista 	<p>Mahdollinen kriisitilanne -suunnitelma:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Polvijärven ja Kaavin toiminnanjohtajien tilapäinen apu -Aluejohtajan/ lähitukihenkilön apu -Organisointiapua toiminnassa aktiivisesti olleilta nuorilta tai aikuisilta -Ostetaan toiminnanjohtajan palvelut toisesta 4H-yhdistyksestä -Hallitus tai joku sovittu hallituksen jäsen huolehtii kirjanpitäjän kanssa taloudesta -Rajataan tuotettava toiminta siihen, mitä kyetään tuottamaan tilanteen resursseilla -Ryhmätoiminta ilmaisiin tiloihin -Luovutaan toimistotilasta ja hankitaan vain varastotila; työ tehdään kotitoimistossa ja kuntien ilmaisissa tiloissa

PIELISEN 4H-YHDISTYKSEN TULEVAISUUSTAULUKKO

Tulevaisuustaulukko ja yhdistyksen vaikuttavat tekijät seuraavat viisi vuotta - vuoteen 2028 saakka.

Kuvio jatkuu seuraavalla sivulla ->

Toimihenkilötilanne	Työntekijäresurssit ennallaan: Yksi kokoaikainen toiminnanjohtaja, jolla lomausvaara, ellei saa pidettyä taloutta tasapainossa. Mahdollisesti palkkatukityöntekijä.	Enemmän työvoimaresursseja: Toiminnanjohtaja ja lisäksi osaava hanketyöntekijä ja innostuneet palkkatukityöntekijät, joista voi kasvaa vakinaisia työntekijöitä yhdistykseen, vaikka toiminnanohjaajaksi.	Vähemmän työvoimaresursseja: Toimihenkilö irtisanoutuu tai irtisanotaan. Toimihenkilöä ei ole mahdollista palkata. Tu -palvelujen ostopalvelu toisesta yhdistyksestä, jolla tuotetaan pakolliset toiminnot, mutta yhdistyksen kehittämiseen ei ole resursseja.
Toiminta-alue	Juuka, Nurmes ja Kolin kylä (kerho). Taimiteon osalta Rautavaara.	Hyvien henkilöresurssien ansiosta Juuka, Nurmes, Rautavaara ja Kolin kylä. Kaikista kunnista rahoitetaan monipuolisesti toimintaa.	Juuka ja Nurmes.
Hankerahoitus	Hankerahoitus mahdollinen, mutta hankebudjetin kanssa oltava tarkka riittääkö raha.	Hankerahoitusten hakeminen ja hanketoiminta onnistuu hyvän kassatilanteen vuoksi.	Huono kassa- ja tulotilanne estää omien hankkeiden hakemisen ja rahoituksen saamisen. Osallistutaan muiden hankkeisiin mahdollisuuksien mukaan.
Palkkatukityöllistäminen	Palkkatukityöllistäminen on mahdollista, ellei tule lomautuksia tai irtisanomisia.	Palkkatuen hyödyntäminen monipuolisesti eri toimintojen järjestämisessä. Rekrytoinneissa onnistuminen.	Lomautusten ja irtisanomisten vuoksi ei voi saada palkkatukityöntekijöitä töihin.
Elinkeinotoiminta	Yhdistykselle tuloja tuovan elinkeinotoiminnan mahdollisuus hankkeiden ja kuntayhteistyön myötä.	Hankkeiden kautta löytyy sääntöjen mukaista elinkeinotoimintaa, joka työllistää nuoria ja mahdollistaa yhdistykselle vakinaista työvoimaa.	Ei onnistu vähäisten resurssien vuoksi.
Vapaaehtoistoiminta	Vapaaehtoistoiminnasta kiinnostuneiden jäsenten löytäminen osa-aikaiseen vapaaehtoistoimintaan on mahdollisuus. Esim. hallitukseen, ryhmätoiminnan ohjaajiksi,	Vapaaehtoisten saamiseksi on keksitty toimintatapa, jolla löydetään uusia innokkaita hallituksen jäseniä, ryhmäohjaajia ja KV-vaihtojen ohjaajia. Nuorekas ja innostava toiminta	Jäsenistö ei sitoudu. Odotetaan valmista. Vapaaehtoisia ei löydy hallitukseen eikä järjestämään toimintaa.

	KV-toimintaa. Vapaaehtoisten palkitseminen.	houkuttelee. Vapaaehtoisten palkitseminen.	
Järjestöyhteistyö	Toiminnanjohtajan työaika voidaan myydä 4H-liiton hankkeisiin, mutta se on poissa oman yhdistyksen kehittämisestä, jos ei ole muita työntekijöitä apuna. Muiden järjestöjen kanssa tehdään yhteistyötä entiseen malliin ilman rahaa WU-WU -periaatteella.	Yhdistyksen hyvien työntekijäresurssien puitteissa on mahdollista myydä toiminnanjohtajan osaamista 4H-liitolle. Muiden yhdistysten kanssa yhteistyötä WU-WU -periaatteella tai laskua vastaan.	Toiminnanjohtajapalvelujen ostaminen toisesta 4H-yhdistyksestä. Muu yhdistisyhteistyö vähäistä ja WU-WU -periaatteella.
Toiminta	Ryhmätoimintaa (kerhot, leirit, retket) rahallisten ja ohjaajaresurssien puitteissa. Toiminnanjohtajaresurssien puitteissa nuorten työelämäkoulutuksia, työllistämistä, yritystoimintaa ja kouluyhteistyötä. Rahoituksen vähentyminen nostaa toimintamaksuja.	Aktiivista sääntöjen mukaista toimintaa ympäri vuoden. Toimintamaksut pysyvät kohtuullisina, vaikka inflaatio vaikuttaa kulujen kasvamisena.	Ryhmätoimintaa, jonka määrä vähäisempi. Toiminnanjohtajan puuttuessa nuorten työelämäkoulutukset, työllistäminen, yritystoiminta ja kouluyhteistyö loppunut tai toimii vain 4H-liiton verkkokoulutusten, 4H-yhdistys yhteistyön puitteissa. Toimintamaksut nousevat, mikä rajoittaa osallistumista.

